

”FARUS”

REVISTA ANUAL D'EL FAR D'EMPORDA

Any 7 - número 7 - novembre del 1983

Edita “Grup de Joves”

PRODUCTES DE L'ANEC GRAS

FETGE

PETXUGA

CUIXA

PERNIL DE PETXUGA

PERNIL FUMAT

TARRINES DE FOIE-GRASS

Escorxador i venda a EL FAR

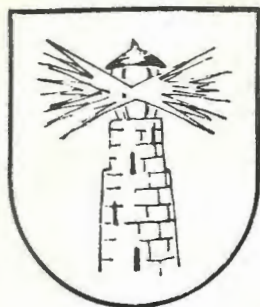
Cami del Cementiri "Les Margeneres"

C/ Nord nº 1

Tel. 56 80 95

Palau de Sta. Eulalia

«FARUS»
~~~~~

Director:

Josep Me Company

Redactors i col.laboradors

- Ricard Arnall
- Manuel Castro
- Josep Coll Hospital
- Teresa Coll Hospital
- Pere Coll Sala
- Fina Company
- Elvira Duch
- Alfons Gumbau
- Josep Jofre
- Judith Jofre
- Josep Oliva
- Jordi Picañol
- Marina Pujolàs
- Jaume Roviras
- Lourdes Roviras
- Josep A. Tudela
- Joaquim Torrà
- Teresa Teixidor
- Pere Valent

Edita:

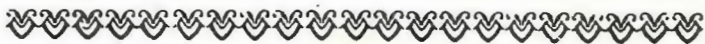
"Grup de Joves"
EL FAR D'EMPORDA

Casa de la Vila

Imprimeix:

Gràfic-Art
FIGUERES
c/ Cendrassos, 5

SALUTACIO

B

en retrobars cars lectors.

Quan jo era petitet, sempre m'agradava escriure, afició que vaig heretar de la meua mare. Més tard, un dels meus somnis de joventut fou el de fer una revista.

Després de fer algunes petites col.laboracions en una publicació gironina, se'm presentà l'ocasió de fer realitat el meu somni.

La creació del "Grup de Joves", en la qual vaig prendre part activa, em brindà l'oportunitat de portar-ho a la pràctica.

El dia que ens reunirem un nucli reduït de joves per a tractar a ressucitar la Festa Major d'El Far, tot seguit ens semblà aquesta una meta massa curta i simple. L'un darrera l'altre vam anar exposant tot un munt d'idees i activitats que es podrien realitzar. Immediatament vaig suggerir l'idea de la revista, idea que van aprovar tots amb entusiasme. Era l'únic que em faltava per a acabar-me d'engrescar a tirar-ho endavant, sense regatejar esforços ni hores de son.

Certament, estic orgullós del que hem aconseguit entre tots. I no solament per la revista en sí, que no em correspon a mi de jutjar, si no perquè m'adono de la il·lusió que representa per a la majoria dels col.laboradors el poder blasmar en una publicació un cop l'any les seves idees i els seus sentiments.

El "FARUS" representa molt per a mi, i suposo que també per a tot l'equip de redacció. Però per altra part, crec que per a mantenir l'interès d'una obra cultural i no caure en la monotonia, és molt positiu i convenient la renovació periòdica dels qui dirigeixen i marquen les directrius de l'esmentada obra.

A part d'això, les obligacions de la vida diària i altres aficions que bullen en el meu cervell limiten la meua capacitat per a mantenir la meua dedicació plena a l'obra del "FARUS".

Per tant, crec que ha arribat l'hora per a deixar la direcció de la revista -que no el FARUS, en el que seguiré aportant la meua col.laboració periodística- per a donar pas a unes altres idees, unes altres maneres de fer. Darrera meu hi ha tot un equip de jovent sobradament capaç de prosequir i millorar l'obra empresa.

Només em resta agrair l'acceptació que en tot moment ha rebut aquesta nostra revista, i acomiadar-me d'aquesta pàgina editorial, desitjant-vos a tots una bona Festa Major 1983, i fins la propera edició.

SUMARI

Pàgina

-	PORTADA	Josep Oliva
1	SALUTACIO	Josep M ^a Company
2	SUMARI	
3	CANÇONS DE POETES US VULL CANTAR	Josep-Antoni Tudela
5	L'ENERGIA SOLAR	Pere Valent
9	HOROSCOPI	Marina Pujolàs
11	CARTA AL SR. NARCIS SERRA	Fina Company
12	MASOS D'EL FAR	Josep M ^a Company
15	PROTAGONISTA: LA PUBILLA	Teresa Coll Hospital
17	PROTAGONISTA: L'HEREU...	Teresa Coll Hospital
18	PREMSA COMARCAL	Alfons Gumbau
21	ACROSTIC	Lourdes Roviras
22	DES DEL CAMPANAR D'EL FAR	Jaume Roviras
25	MAGIA I ENIGMES DE L'ANTIC EGIPTI	Manuel Castro
26	EL JOC DELS MASOS	Josep M ^a Company
28	CARTA OBERTA AL POBLE D'EL FAR	"Grup de Joves"
29	PROGRAMA D'ACTES DE LA FESTA MAJOR 1983	
31	EL GRUP LLETER DE L'ALT EMPORDA	Josep Jofre/J.M.COMPANY
33	EL JUBILAT	Àndim
35	NOUS CAMINS EN L'ALIMENTACIO ANIMAL	Joaquim Torrà
37	PARLEM AMB... LES NOSTRES "TURISTES"	Josep M ^a Company
41	GASTRONOMIA	Judith Jofre
42	CONTRAST	Pere Coll Sala
45	NIT SENSE FI	Pere Valent
47	EL FRACAS ESCOLAR	Teresa Teixidor
49	MOVIMENT DEMOGRAFIC	Teresa Coll Hospital
51	PASSATEMPS	Ricard Arnall/Elvira Duch/J.Picañol
52	EL FAR-T DE RIURE	J.M.Company
52	SOLUCIONS ALS PASSATEMPS	

Cançons de poetes us vull cantar

Cançons de poetes us vull cantar
Cançons d'amor i de llibertat.
Cançons d'esperança us vull cantar
Cançons d'opressió i de marginats.

Jo sóc un cantaire com tants n'hi han
Cantaire de poble, cantaire de fam.
No duc espardenyes, no vaig ben calçat
les meves petjades no marquen el pas.
Tan sols cordes de guitarra, que són com el llaç
que uneix l'harmonia del méu trist cantar.

El poble és la força del méu caminar
contrades i masies m'escolten al passar.
Pa us prego, aigua si us plau, que no he menjat
vaig pel món amb guitarra i el cos trossejat.

Qué en són de bons, els qui no viviu a ciutat
teniu la natura, el paradís heu guanyat.
Ací tot és glòria, allí tot és fals.
Els homes en baralles, les dones cridant
els nens a l'escola, el jovent a ballar.

I tot això per a ésser més importants en aquesta
podrida, malhaurada i menyspreada societat.

Cançons de poetes us vull cantar
cançons de joia, cançons de pau.
Els arbres somriuen, les flors em fan costat
la lluita queda enrera, ací es respira humanitat.

He trobat el que cercava i m'hi vull quedar
a viure per sempre, ací sóc respectat.
La gent m'estima i el camp on he arribat
la terra és fèrtil, l'esperit català.

Cançons de poetes us vull cantar
cançons d'amor i de llibertat.

La Concepció fa mató
diuen que és molt bó
i de molt bon paladar
i només heu de fer que provar.

CONCEPCIÓ MASDEVALL

ELABORACIÓ DE
FORMATGES FRESCS DE CABRA PASTEURITZATS

C/ Processó, 2

Telèfon 50 42 06

EL FAR D'EMPORDA

Frio Alimentación, s.l.

Ctra. Roses, s / n. FIGUERES Tel. 50 56 50
Zona Avellaneda GIRONA Tel. 21 93 08

CHAMBURCY
FINDUS
COCINERA
DEBIC
CAMY

MARISCOS
PESCADOS
VERDURAS

COMPASS
Mc CAIN
ROSS
BONDUELLE
DEALCO

CALIDAD Y SERVICIO

L'ENERGIA SOLAR

- Comentaris , aplicacions i futur -

Quan avui es parla d'energia solar, no es parla de un tema nou, i es pot afirmar que molta gent a les nostres contrades està familiaritzada amb tota una sèrie de conceptes relacionats amb el tema.

Paraules com energies alternatives, energia solar, plaques solars etc. son prou conegudes. Inclús hi ha gent que ha pogut veure alguna instal·lació solar personalment, doncs n'hi ha en alguns llocs de la nostra comarca.

Aquí s'intentarán fer unes reflexions sobre aquests temes , per clarificar la situació, que de vegades i per manca d'informació esdevé confusa.

En principi hem de començar classificant les energies alternatives.

A part de l'energia solar existeix, la producció d'electricitat o força mecànica aprofitant el vent (Energia eòlica).

Es realitza a través de molins de vent i aerogeneradors.

En les nostres contrades on hi toca tant el vent, la tramontana i d'altres, pot ser una energia interessant.

La producció de gas metà a través de la fermentació de fems i altres tipus de matèries residuals. (Biomassa)

També és una energia a tenir en compte, si pensem en la gran quantitat de ramaderia i granjes animals que tenim.

L'aprofitament de petits salts d'aigua als rius, per produir electricitat. (Microcentrals).

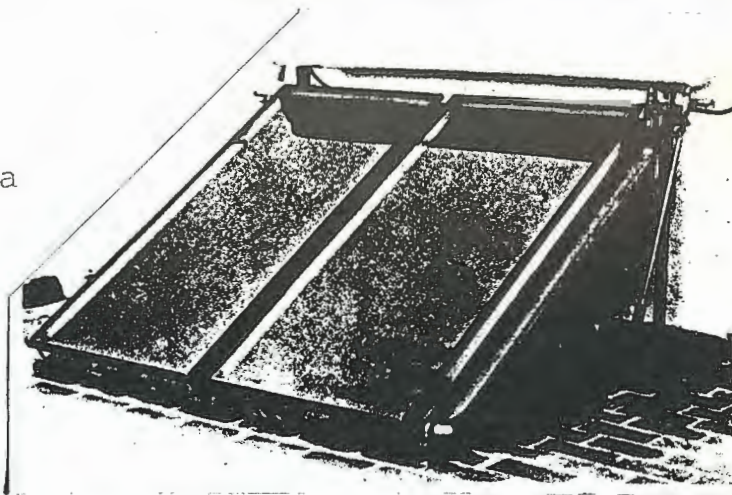
Parlarem una mica profundament dels sistemes d'energia solar i en concret dels que poden ser utilitzats a nivell particular, que son els sistemes de baixa i mitja temperatura.

Deixem de banda els sistemes d'altres temperatures, doncs representen altres tecnologies.

Hem de distingir tres categories:

Energia solar passiva, energia solar activa i energia fotovoltaica.

L'energia fotovoltaica és la producció d'electricitat a partir de la llum del sol. Aquesta conversió es fa a través d'unes plaques anomenades fotovoltaiques.

Es un sistema comercialitzat i hi ha alguna instal·lació feta en cases i masies aïllades , on és molt difícil que arribi l'electricitat convencional.

Utilitza les plaques fotovoltaiques per carregar les bateries, que s'utilitzen com a magatzem de corrent.

Es encara un sistema bastant car, i per que sigui rentable només és pot aplicar en casos concrets.

L'energia solar passiva, és l'aprofitament de l'energia del sol a través de l'arquitectura. (Arquitectura bioclimática).

Aquesta tecnologia aplica una sèrie de factors en el disseny i la construcció de vivendes, per aprofitar les condicions climàtiques.

Realitzant actes senzills com fer un bon aïllament a les parets exteriors i al teulat; orientant la casa cap el surper aprofitar les màximes hores de sol; i posant grans vidrieres a les façanes per recollir la calor del sol, és pot millorar la confortabilitat i realitzar un estalvi energètic important.

De tots es sabut que els hiverns a casa nostra tenen força hores de sol, si les aprofitessim construint adequadament les cases per captar l'energia del sol, poques vegades durant el dia hauriem de tenir la calefacció engegada.

De totes maneres, aquestes qüestions representen l'energia solar passiva en senzill. Hi ha altres solucions que son més complexes i que donen més rendiment.

Una solució molt interessant es l'anomenada de mur Trombe. Es un mur de gran gruix, de color fosc, col·locat darrera una pared vidriada. El mur és un dels murs de la pròpia vivenda, sol ser el de la cara sur.

Figura 4. Guany indirecte de calor.

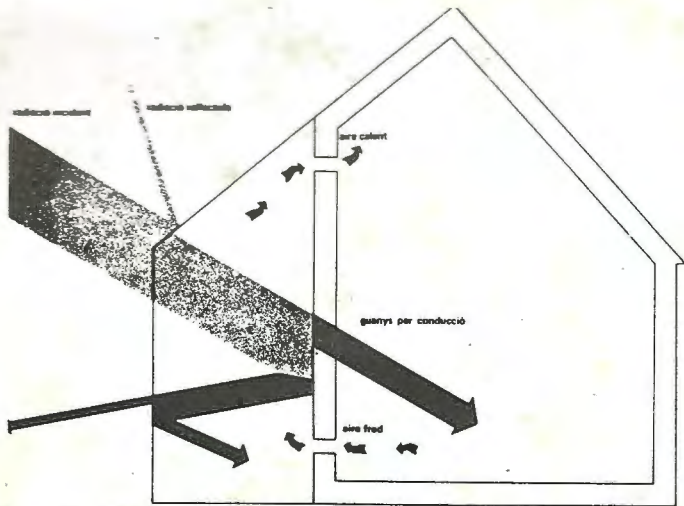
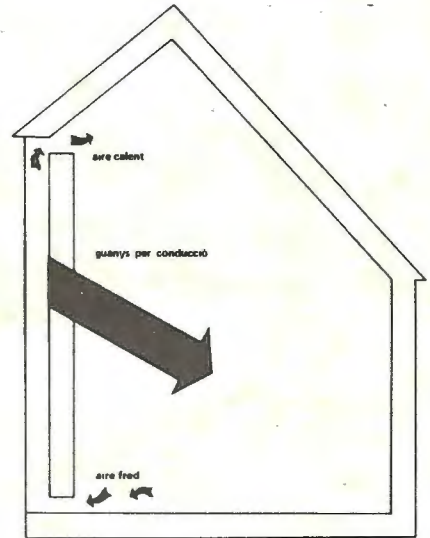

Figura 7. Distribució dels fluxos d'energia en un hivernacle.

Bàsicament durant el dia, el mur absorbeix l'energia del sol i a la nit la deixa anar cap a l'interior de la vivenda. A més es produeix una circulació d'aire calent que facilita l'efecte calefactor. Per una millor comprensió, consulteu el dibuix de la Fig.4.

Un altre sistema que actua de la mateixa manera, consisteix en adosar a la vivenda un hivernacle. Aquest al tenir una gran superfície de vidre realitza una bona captació de

l'energia del sol, aconseguint una calefacció apreciable.

Naturalment l'energia passiva està enfocada a aconseguir calefacció en els mesos d'hivern, aprofitant les hores de sol. En el temps d'estiu s'han d'usar mètodes que no deixin produir sobreescalfaments.

Hi ha alguns altres sistemes que consisteixen en integrar en la estructura de la casa, elements d'energia solar activa.

Ja son sistemes més sofisticats i tenen altre tecnologia.

L'energia solar activa, es potser la més desenvolupada, la més comercialitzada i la més coneguda alhora.

L'element bàsic d'aquest sistemes és el col·lector solar o placa solar plana. Tothom té una idea aproximada del que és per tant no parlarem de les seves característiques generals. Vegeu esquem en primera pàgina.

Recordem que els objectius en que més s'usa son: Producció d'aigua calenta sanitària, calefacció i escalfament de piscines. O en combinacions d'aquests tres casos.

Fonamental-
constituit
un dipò-
que pot
cale-

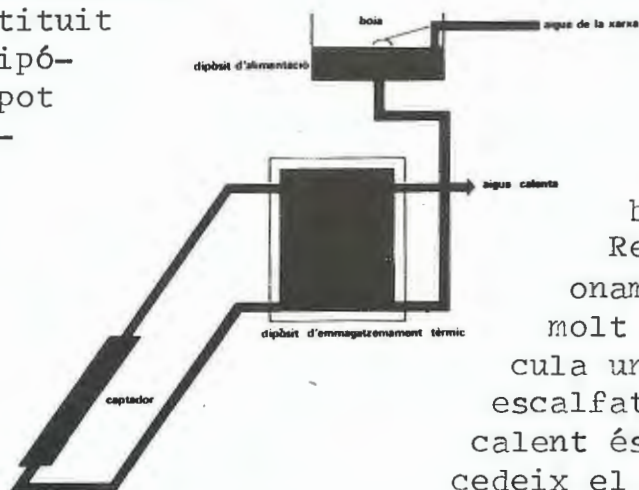

Figura 12. Esquema bàsic d'una instal·lació solar productora d'aigua calenta sanitària.

particulars, hotels, campings, col·legis etc.

En la calefacció també s'obtenen bons resultats, encara que la rentabilitat del sistema és més baixa, degut a una forta inversió inicial i a que s'allarga molt l'amortització.

Un dels millors sistemes per calefacció solar, és l'anomenat terra tèrmic o radiant.

Consisteix en fer circular l'aigua calenta per l'interior d'unes tuberies, generalment de material plàstic, empotrades en el terra de les habitacions.

En quan a les piscines, s'obtenen molt bons resultats. Es tracta només d'allargar la temporada de banys i generalment la temporada de banys coincideix amb l'època de bon sol.

Al treballar amb temperatures baixes, s'obtenen bons rendiments de les plaques, i inclús es poden utilitzar uns col·lectors especials a de cautxú.

Si fem una mirada ràpida a les aplicacions que hem esmentat veiem que a casa nostra estem en una postura força privilegiada ja que tenim un clima molt adequat per l'aprofitament del sol.

Podriem en un futur no gaire llunyà, tenir cada ú a casa seva la calefacció i l'aigua calenta solar.

ment aquest sistema està per un camp de col·lectors sit d'emmagatzament d'aigu servir per sanitària o per facció, i un sistema de circu lació compost per tuberies, bombes, accessoris.

Recordem que el principi de funci onament d'un col·lector solar és molt senzill. Al seu interior hi cir cula un fluid, aigua o altres, que és escalfat per el sol, i aquest fluid calent és transportat cap al dipòsit on cedeix el calor.

En el camp de l'aigua calenta sanitària s'hi ha treballat molt i és ténen bons resultats. Hi ha instal·lacions en cases

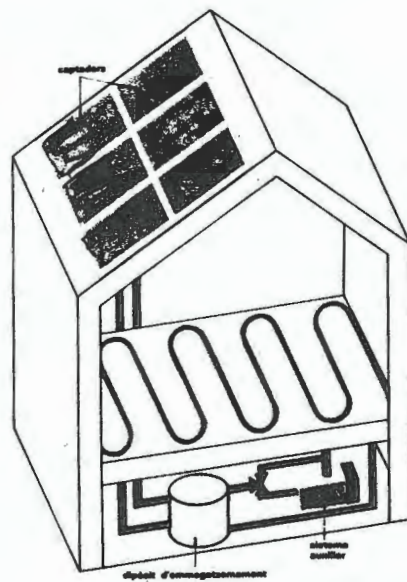

Figura 16. Instal·lació d'energia solar per a calefacció mitjançant terra radiant.

L'instal·lació d'energia solar a casa és possible amb una inversió econòmica raonable.

La necessitat d'aigua calenta i de calefacció és comuna a tothom.

En què a les piscines pot ser un camp en què les instal·lacions hotel·leres tant abundants aquí, poden introduir-se, aprofitant les ventatges d'un escalfament solar.

Per tots es sabut que tenim una gran dependència del petroli. Sabem que desde la crisi del any 1973, els preus s'han disparat i probablement es tornaran a disparar. Així doncs la necessitat d'un estalvi energètic està clara.

Per una banda hem d'aprendre a usar racionalment l'energia i per l'altre hem de plantejar-nos la utilització d'energies alternatives.

Que ningú no dubti de que l'energia solar està en moviment, i que té coses a dir.

Les previsions fetes a Catalunya per l'any 1990, mostren que de la demanda total d'energia el 1,9% serà cobert amb energies alternatives. Es una xifra d'importancia.

Es preveu que hi haurà de 80.000 a 120.000 vivendes amb aigua calenta sanitària solar, i de 20.000 a 30.000 vivendes amb calefacció solar.

Val a dir finalment que per acomplir aquestes previsions, cal també un esforç del Govern i l'Administració. Per el que se sap es pensa potenciar més seriosament que fins ara aquest tipus d'energies. Dintre el Pla Energètic Nacional, es contempla la creació d'un Institut dedicat a la recerca i estudi de tots el temes relacionats amb energies alternatives.

També s'están fent presions per aconseguir una normativa sobre instal·lacions solars, i revisar les subvencions que fins ara es donáven, crean un sistema més adient per repartir les esmentades subvencions.

Básicament però és necessaria una mentalització dels usuaris sobre aquestes questions, ja que al fi i al cap l'usuari és el que té la paraula final. Per altra banda també es necessari que tots els tècnics que treballen el tema, desde els fabricants als lampistes, tinguin una adequada preparació tècnica i una mentalitat molt clara, coses que val a dir-ho no sempre están presents.

Realment es una lluita per el progrés. Una lluita a fer entre tots.

Esperem no fracassar.

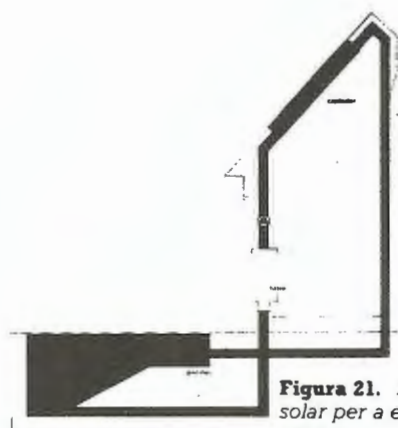

Figura 21. Instal·lació solar per a escalfar i piscina.

HOROSCOP

Aries

21-3 a 20-4

Amb moral i resignació aconseguiràs conformarte amb la sort que el destí t'ha guardat.

LLeó

23-7 a 22-8

Cuida't la dentadura sobretot a final d'any. Mira que és molt necessària.

Sagitari

22-11 a 22-12

A primers i finals d'any passaràs fred. Cap a mitjans, ja no tanta.

Toro

21-4 a 20-5

Els astres et són favorables. El sol et farà venir "moreno" cap a l'agost.

Verge

23-8 a 21-9

Si a primers d'any tens mala sort, pensa que després de la tempesta ve la calma.

Capricorn

22-12 a 21-1

Si la persona estimada et deixa, no et preocupis. Es que no et devia convenir.

Bessons

21-5 a 21-6

Tindràs sort en el proper any, sempre que no es giri la truita.

Balances

22-9 a 22-10

Tú, amic, ho tens força fotut, de cara al 1984. Procura vitaminar-te per a superar-ho.

Aquari

22-1 a 21-2

Aquest serà el teu any, amic aquari. Disfruta tant com puguis.

Càncer

22-6 a 22-7

Uí! Hauràs d'estrènyer el cinturó. Tindràs l'economia fotuda. I com tu, tothom.

Escorpit

23-10 a 21-11

Si fas travesses és possible facis un "14" i et toqui una bona "carcanada".

Peixos

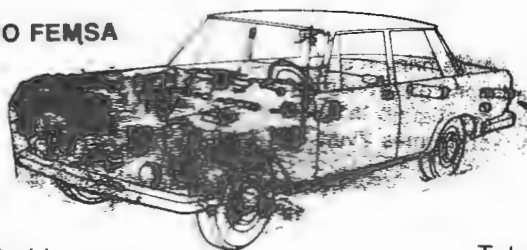
22-2 a 20-3

Si abuses del tabac deixa'l, que perjudica els nervis. Creu, fés bondat.

SERVICIO ELÉCTRICO DEL AUTOMÓVIL

JOAQUIN FRIGOLA SERRA

SERVICIO FEMSA

Calle PROGRESO, 11

- Tel. 50 26 47

FIGUERES

Carnisseria~Formatgeria

FRANCESC

MORET

-c/. Sant Pere, 7 - Tel. 50 67 15.

FIGUERES

AL SENYOR NARCIS SERRA

Ministre de Defensa

Molt bon dia, senyor Serra!
Qué s'ha aixecat de mal peu
que vulgui aparells per a fer guerra
malloc d'eines pels conreus?

No és ésser una mica toca-sóns
que en un país pobre com Espanya
en comptes de matar la gana
vostè pensi en comprar avions?

Dels diners dels espanyols
vostè no pot comprar renyines;
compri draps per a les teranyines
i tràmeccs per a plantar cols,
o telers, o.. ~~IB.M.s~~
Més no compri les cadenes
per a estacar-nos-hi a molts.

Em sembla molt, Sr.Serra
que vostè no ens ha entès bé;
els qui són d'aquesta terra
no volem anar a la guerra;
volem viure en pau i bé.

Amb tantes sigles estranyes
en que parlen els governants
tanta NATO, tanta OTAN,
no seràn tot artimanyes
i que ens l'estàn arrifant?

En les seves brillants paraules
tot són bones intencions
però a dir veritat, Sr.Serra
de tantes "cumbres" i "taules"
en nom d'evitar la guerra
ja n'estem fins els....

Perquè els espanyols encara
no ens atipem de papers
i a la "taula", ara per ara
tots hi volem bona cara
i el plat ple de lo demés.

Amb tot el respecte

FINA COMPANYY

El Far d'Empordà és un dels municipis amb major percentatge de població disseminada (27'5 %), degut sens dubte al caràcter eminentment agrícola del nostre terme municipal.

Anem a fer un recorregut per a conèixer l'arquitectura dels nostres masos, i el nom del cap de família que els habita.

Haureu de disculpar, però, les deficiències de qualitat fotogràfica, que evidencien el méu excés d'"amateurisme" en aquest camp.

MASOS d'El Far

<u>MAS ARGELES</u> Camilo Argeles Ayats			
	<u>ELS AVALLS (I)</u> Enric Casademont Tubert		<u>ELS AVALLS (II)</u> Jaume Casademont Anglada
<u>MAS BORDES</u> Jaume Arnall Mallart		<u>MAS BOSCH</u> Joaquim Costa Estarriola	
	<u>MAS CANYET</u> Pere Coll Arché		<u>LA CASILLA</u> Domingo Collado Lijarcio
<u>CAN COLS</u> Joan Pujol Cortada		<u>MAS COROMINES</u> Manuel Ródriguez Vera	
	<u>CAN FARRA</u> Deshabitat		<u>MAS GARRIGA</u> Agustí Quintana Galcerán
<u>CAN GENIS</u> Genís Subirós Roura		<u>MAS LA GRUTA</u> Salvador Company Juliol	
	<u>CAN MAGRE</u> Joan Farreró, Ferrer		<u>MOLI DE LA TORRE</u> Deshabitat

	<u>MOLI DE BAIX</u> Anicet Carbonell Casellas		<u>MOLI DE N GRAU</u> Deshabitats
<u>MOLI DEL PI</u> Deshabitats		<u>CAN MORET</u> Vicenç Moret Bru	
	<u>CAN PANERA</u> Pere Coll Sala		<u>MAS PEP</u> Josep Arnall Pey
<u>MAS PETIT</u> Deshabitats		<u>MAS PLAJA</u> Deshabitats	
	<u>MAS PUJOLAS</u> Pere Pujolàs		<u>MAS ROCA PUNTOSA</u> Rafael Delgado González-Navarro
<u>MAS ROGER</u> Deshabitats		<u>LA ROSALEDA</u> Joan Bassols Valeri	
	<u>MAS SALA</u> Ernest Sala Carbonell		<u>Mas SANS</u> Josep M ^e Trulls Soler
<u>GAL SARGET</u> Albert Casanovas Salaeruch		<u>CAN SOMS</u> Deshabitats	
	<u>MAS VIDAL VELL</u> Joan Gratacós Quer		<u>MAS VIDAL NOU</u> Francesc Vidal Vilarrasa
<u>CAN XOM PETIT</u> Josep Clos Solà		<u>CAN XOM GRAN</u> Vicenç Clos Oliva	

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

OFICINA PRINCIPAL: PLAÇA DE LA PALMERA, 5
AGENCIA VILATENIM: MARCA DE L'HAM, BL. 73
AGENCIA CARRER NOU: CARRER NOU, 126
AGENCIA SANT PERE C/ SANT PERE

FIGUERES

Construccions metàliques

**Francesc
Valent**

reparació de vehicles

C/Centre, 1

TF-50 60 05

EL FAR D'EMPORDA

Protagonista:

LA NOSTRA PUBILLA

*****

Tots sabem qui és la nostra Pubilla d'enguany. Sabem qui és, però no la coneixem. Per això li hem fet aquesta entrevista.

Ella és la Brigida Ortega González, de 17 anys, nada a Perpignan i amb residència habitual a El Far d'Empordà.

BRIGIDA. QUE HA SIGNIFICAT PER A TU EL FET D'ESSER LA PUBILLA D'EL FAR D'EMPORDA I HAVER PARTICIPAT A LA PROCLAMACIO DE LA PUBILLA DE CATALUNYA I PROVINCIALS D'ENQUANY?

- Poder representar el meu poble d'El Far d'Empordà ha estat molt bo nic per a mi, i també anar a l'elecció de la Pubilla de Catalunya i de les províncies! Vaig anar-hi per a participar i perquè sabia que en treuria un record molt maco, i ho vaig fer molt joiosa.

A QUE ET DEDIQUES?

- Treballo en una carnisseria.

QUINS SON ELS TEUS "HOBBIES"?

- Fer "footing" i llegir.

COM DEFINIRIES ESSER PUBILLA?

- Esser Pubilla és sentir-te catalana i saber representar a la dona de la nostra terra. Esser Pubilla no és com ésser "Miss".

CREUS QUE LA FESTA DE LA PUBILLA CAL POTENCIAR-LA I CONTRIBUIR AL SEU MILLORAMENT?

- Trobo que s'hauria de potenciar més, doncs és una tradició autènticament catalana.

QUINA MUSICA PREFEREIXES?

- La romàntica.

ENS AGRADARIA, JA QUE HEM PARLAT DE LA PROCLAMACIO A SANTA COLOMA DE FARNERS DE LA NOVA PUBILLA DE CATALUNYA I LES 4 PROVINCIALS, QUE ENS EXPLIQUIS UNA MICA EL QUE VA ESSER.

- Santa Coloma de Farners és un poble molt maco. Els actes van començar el dissabte al matí. Ens varen fer un exàmen escrit i oral. Més tard vam descobrir una placa a la plaça i varem anar a l'Ajuntament.

Després de dinar, ens varen donar un número a cadascuna de nosaltres i per l'ordre que tocava ens feien preguntes. Havent sopat, hi havia el ball. El diumenge varem anar a missa a fer ofrena a la Verge, i després es va fer l'elecció de les quatre Pubilles provincials i de la Pubilla - de Catalunya.

COM ES EL TEU CARACTER?

- Oberta i simpàtica.

QUIN PROFIT N'HAS TRET D'AQUEST ANY DE PUBILLA?

- Aquest meu any de pubillatge m'adono que m'ha servit, en primer lloc per a conèixer molta gent, que sempre és molt interessant, i en segon lloc, per a trobar-me en tota una sèrie de circumstàncies, moments especials. Ha estat una experiència molt maca per a mi.

ET SAP GREU ACABAR EL TEU PUBILLATGE?

- En part sí, i en part no, perquè comprenc que hi ha moltes noies que esperen que aquest dia els arribi, i espero que la que em substitueixi s'ho pugui passar molt bé, com jo. Li desitjo molta sort. En part em sap greu, però, perquè m'agradaria que aquest any durés sempre, doncs em fa molta enyorança deixar d'ésser Pubilla d'El Far, però comprenc que no pot ésser, doncs hi ha moltes noies joves i maques per a representar a la nova Pubilla d'El Far. Endavant noies!

CREUS QUE L'ELECCIO DE L'HEREU ES POTENCIARA ALGUN DIA I ES PODRA PRESENTAR TAMBE ELS HEREUS PER A LA PROCLAMACIO DE L'HEREU DE CATALUNYA?

- Crec que l'elecció de l'Hereu és molt encertada, igual com la de la Pubilla, doncs m'agrada molt la tradició. Seria molt interessant que algun dia tots els Hereus de Catalunya poguessin representar el seu propi poble.

ET PREOCUPA EL QUE PUGUI DIR LA GENT?

- No m'importa el que puguin dir de mi, però si en parlen malament, em desagrada molt.

QUE LI ACONSELLARIES A LA TEVA SUCCESSORA?

- Que estigui ben orgullosa de representar el nostre poble, i que tingui un Pubillatge tan feliç com el meu.

Sort!

La Pubilla
i
L'Hereu
petits
←

La Pubilla i l'Hereu 1982-83

TERESA CODI i HOSPITAL

Protagonista:

L'HEREU

Ell és en JORDI REIXACH TELL, Hereu d'El Far d'Empordà 1983.

JORDI, ENS PODRIES CONFIDENCIAR LA TEVA EDAT I ESTAT SOCIAL?

- Tinc 19 anys i sóc solter... per ara.

NOTES ALGUNA DIFERENCIA EN LA TEVA PERSONALITAT D'ARA QUE ETS HEREU AMB LA D'ABANS?

- No. Sóc el mateix de sempre.

HAS HAGUT DE SIGNAR MOLTS AUTOGRAFS? COM VA EL TEU CLUB DE FANS?

- Sí, molts. Tirant a bé.

T'AGRADARIA PRESENTAR-TE COM HEREU DE CATALUNYA?

- Perquè no?

PENSAVES SORTIR ESCOLLIT, O MES AVIAT VA ESSER UN COP DE SORT?

- Ni cop de sort, ni pensava sortir escollit.

QUE ME'N DIUS DELS NERVIS? ET VAREN DOMINAR O JA HO TENS SUPERAT?

- Bastants. Vaig tenir d'improvisar força.

COM HEREU D'EL FAR, DONA'NS UNA VISIO DEL QUE ES PER A TU EL POBLE?

- El més "xulo" de l'Empordà.

HAS PENSAT ALGUNA VEGADA EN ESSER ACTOR DE CINEMA O PLAY-BOY?

- Sí. Play-Boy.

QUE FARIES AL VESPRE AMB LA PUBILLA, SINCERAMENT?

-No ho sé. Primer m'hi hauria de trobar. Després, faria meravelles.
I qui no?

QUINS SON ELS TEUS ESPORTS FAVORITS I HOBBIES?

- El tennis i la música

PLATJA O MUNTANYA?

- Indiferent. Tots dos m'agraden molt.

ET FARIA IL.LUSIO BALLAR, LA PROPERA FESTA, A LA SALA NOVA D'EL FAR?

- Com no! Crec que a tot el poble li agradaria.

QUIN SERIA EL CONJUNT QUE TRIARIES PER A ESTRENAR LA SALA?

- La Orquestra Mondragón, o Poptron

QUE LI ACONSELLERIES AL NOU HEREU D'EL FAR?

- Que s'ho prengui amb calma.

Aquesta és la visió general que hem obtingut de la manera d' ésser del nostre Hereu. Ara ja el coneixeu una mica més. NO?

Prensa Comarcal :

ENCARA ENTRE TOTS HO HEM DE FER TOT

Apareix de nou aquest "FARUS. Revista anual d'El Far d'Empordà" i aquest entusiasta "Grup de Joves" que l'edita em proposa, un xic de rebot, que tot s'ha de dir, vulgui fer una col.laboració parlant un xic de la premsa comarcal, i el que se m'acut és treure alguna conclusió de la meva modesta experiència en el setmanari "HORA NOVA".

Establir una definició del que és la "Prensa Comarcal" ens ocuparia temps i espai, molt, i segurament no ens posariem al final d'acord. La mateixa Generalitat, en una guia que edità l'any passat, recull diferents "butlletins municipals" i es deixa alguna publicació, com aquest mateix "Farus". Per la seva banda, la Diputació de Barcelona, en una "Hemeroteca de la Prensa comarcal i local" inclou en el mateix sac setmanaris d'àmbit comarcal i guies publicitàries, i oblida els abans esmentats butlletins.

Penso que de la mateixa manera que el concepte "premsa" no ha d'anar lligat a la periodicitat (de si surt cada setmana o un cop l'any); el concepte comarcal s'ha de definir a partir de la voluntat d'oferir un servei a la comunitat més pròxima.

Si en la definició hi podem trobar discrepàncies, em sembla que la majoria ens posariem d'acord en l'afirmació de que la Prensa Comarcal està immersa en un munt de problemes, car encara que això sigui un tòpic és una realitat, Uns problemes de difícil resoldre, que podrien resumir-se en la manca de mercat per a la seva divulgació, i una manca de professionalització en l'elaboració. Dos problemes que es concreten com en tantes altres coses en un problema econòmic.

El baix índex de lectura, no ja de premsa comarcal, sino de publicacions de tota mena, que tenim al nostre país, fa que els costos de les edicions no es puguin cobrir ni de bon tros amb les vendes. Les despeses de repartiment (personal, transport..), d'impressió i sobretot el paper, són cada dia més cars, amb una proporció que no es correspon amb l'augment dels exemplars, i encara menys en les vendes i les tirades.

El problema econòmic afecta també a la professionalització, que no vol dir a la professionalitat. El periodisme, encara que sigui a un nivell molt local, requereix una dedicació total, que pot arribar a les vint-i-quatre hores al dia. Aquest esforç, deixant de banda les qualitats i les aptituds de cadascú, no està la majoria de les vegades prou ben pagat. D'altra banda, la "professionalitat" de molts periodistes comarcals, és a dir, la seva capacitat reconeguda, es perd davant la impossibilitat de la "professionalització", que no vol dir res més que el poder viure dignament d'un treball que és el que t'agrada.

Solucions?. Ni moltes ni poques, sino el contrari. De moment les empreses s'han volcat cap a la publicitat, per a anivellar els seus pressupostos; d'aquí parteixen uns altres condicionants: la informació no sempre és tot lo independent o lliure que hauria d'ésser.

S'aconsegueixen en conseqüència unes millores, que com si una gran roda es tractés, en van duent d'altres: millors sistemes de treball i ampliació de les redaccions, més qualitat en les informacions, més difusió, i per tant, altra vegada, més ingressos.

Potser, però, la solució no sigui immediata, sino a llarg termini. Un camí és començar a l'escola. A crear un hàbit de lectura, ensenyar a distingir el bon periodisme (que no és altre que l'objectiu) del que és tendencios o servil, fomentar l'escriptura i la preparació cap a una escola de Periodisme.

Un altre camí és, i ho dic sincerament, partir de les publicacions locals, com aquest "Farus" que teniu a les mans, perquè elles de mostren que al seu darrera hi ha una gent que de la forma més desinteressada, i sense regatejar esforços, tenen el desig i la necessitat de la comunicació, i que la volen fer extensible, no sols al seu entorn, sino una mica més lluny, a altres pobles de la comarca.

Tant de bó a cada poble i poblet hi hagués una publicació com el "Farus", i tant de bo que els que les féssin possible, com aquests "joves" d'El Far d'Empordà, aconseguissin de fer-lo aparèixer, no cada any, sino cada mes.

Perquè, de fet, en la premsa comarca, **ENCARA**, entre tots ho hem de fer tot.

Alfons Gumbau

Redactor del Setmanari "HORA NOVA"

ALT EMPORDÀ

L'EMPORDÀ — Plaça del Sol 7 baixos, FIGUERES
HORA NOVA — Sant Josep 23, FIGUERES
GINEBRÓ — Sant Josep 12 — FIGUERES
FARUS — Grup de joves — EL FAR D'EMPORDÀ
TALAIA — Grup de Joves — El Far d'Emp.

BAIX EMPORDÀ

ANCORA — Ap. 99, SANT FELIU DE GUÍXOLS
QUADERNS D'INFORMACIÓ MUNICIPAL — SANT FELIU DE GUÍXOLS
PROA — PALAMÓS
CASAL DEL MONTGRÍ — TORROELLA DE MONTGRÍ

SELVA

RECULL — J. Antonio 18, BLANES
ENDAVANT... — CDC, MASSANET DE LA SELVA
RESSÒ — José Antonio 30, SANTA COLOMA FARNERS
EL BROLLADOR — Calvo Sotelo 2, CALDES DE MALAVELLA
LA TAULA DEL RACÓ. Vidreres. P.Lluís Companys, 2.

GIRONÈS

BANYOLES SOCIALISTA — Vallespirans 9, BANYOLES
REVISTA DE BANYOLES — A. de C. 21, BANYOLES
AJUNTAMENT DE BANYOLES — Ajuntament, BANYOLES
LUZ Y GUÍA — Marina 14, CASSÀ DE LA SELVA
PRESENCIA — Força 4, GIRONA
PUNT DIARI — Joaquim Vayreda 65, GIRONA
REVISTA DE GIRONA — Pujada Sant Martí 5, GIRONA
BUTLLETÍ COL. APA. — Juli Garreta 27, GIRONA
FULL PARROQUIAL — Bisbat, GIRONA
PARAULES AL VENT — Casal, SANT JORDI DESVALLS

LA GARROTXA

PATRONAT D'AMICS — CASTELLFOLLIT DE LA ROCA
CENTRE EXCURSIONISTA — OLOT
LA COMARCA D'OLOT — Sant Esteve 17, OLOT
L'OLOTÍ — Marià Vayreda 2, OLOT
VERN TALLAT — Cambra Agrària, VALL DE BAS

RIPOLLÈS

EL RIPOLLÈS — Jacint Verdaguer 6, RIPOLL
REBOMBORI — SANT QUIRZE DE BESORA

CERDANYA

RUFACA. Puigcerdà. Passeig, 10 d'abril.

Fred Industrial i Comercial

AIRE CONDICIONAT I APARELLS D'HOSTELERIA

C./L'aigueta, 168 - Tel. (972) 64 15 36 - LA BISBAL

c/ Ronda Firal, 19 - Telèfon (972) 50 10 27 - FIGUERES (Girona)

**QUINTANA
&
CASADEMONT**

TREBALLS D'ENSILATGE EN GENERAL

transport i condicionament

Mas Garriga

EL FAR D'EMPORDA

ACRÒSTIC

Sense cap mena de recança
On profunditzar la nostra por
Morim d'il·lusions incertes
No abans de creure-les possibles-
/maginem postes primaverals
Entre muntanyes no conegudes...
Mitjançant la felicitat que ens uneix.

En l'infinit dels pensaments
Nostres, trobem el fil d'aquesta felicitat.

D'on ve?, a on va?...
Omplim els cors d'incertesa
Sota una pluja de bells anhels.

i així:

Com la pluja cau sobre nosaltres
O com nosaltres ens mirem entre la brisa
Sempre apareix una imatge serena
Sintetitzada en un gotallim
O sols en una mirada...
Som dos cossos lliures en l'aire.

La pluja segueix caient
L'esguard permaneix inquiet
Inversemblant, enfront del que succeeix
Una vegada més:
Res no hi ha entre nosaltres
Entre dos cossos que s'estimen, que
Sigui més perfecte que la pluja.

Des del campan

Sobre aquesta muntanyeta
que es troba al poble d'El Far
serà molt lo que es veurà
si l'atmòsfera és clara i neta.

Jo, que sóc fill i natural d'aquí
i que més d'un cop he pujat
al campanar i al séu teulat
us ho puc explicar i definit.

Es troba voltada d'una magnífica plana
i això és el què li dona la vista
no és pas allò de contar un xiste
sino que és una veritat humana.

Jo us voldria explicar
els nombrosos pobles què es veuen
els qui no ho han mirat no s'ho creuen
la quantitat que n'hi ha.

Començarem per veure l'aigua del mar
que banya el poble de Roses
i aquesta és la més bonica de les coses
que Déu li ha pogut donar.

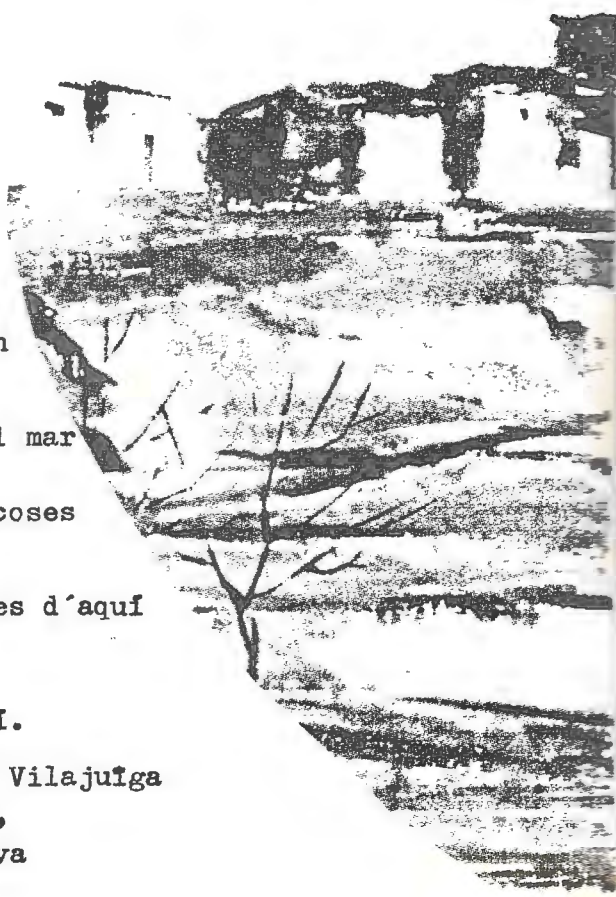
Un tros de muntanya es veu des d'aquí
que del trencant de Cadaqués
seguint a Roses després
és edificat fins arribar al Paní.

També veurem Bau, Palau i Vilajuïga
fins i tot Sant Pere de Roda,
que sembla fer de mantó i cova
amb la seva roca viva.

Castelló d'Empúries és molt gran
i també es distingeix bé
perquè és un poble que tot ho té
la Catedral i el bonic carrer.

Seguint la carretera: Vila-sacra i Vilatenim
i caminant al mateix pas
sense esforç arribaràs
aquí a El Far, que és d'on sortim.

Vilanova, Vilabertran, Cabanes i Garriguella
i allà més endavant:
Sant Climent, Vilarnadal i anar pujant
a Rabós i Cantallops, ull de la muntanya.

ar d'EL FAR

No necessites pas les ulleres,
ja que són veïns de terme
d'aquesta vila tan ferma
que és la nostra immortal Figueres.

Hostalets, Pont de Molins, Llers,
i abans d'arribar a la Duana: Terrades
Biure, La Jonquera i Agullana
formen una bella sardana.

Ara podem baixar cap aquí
a Vilafant, Avinyonet i Cistella
això es veu de meravella
com Santa Llogaia, més veí.

Es veu bé també Navata
en canvi per a veure Lladó
us he de dir de debó
que no es veu per "mala pata"

Anem ara a Garrigàs, Ermedàs i Borrassà
travessarem a l'altra pista
per a veure allò que a simple vista
Ordis, Pontós, Bàscara i Sant Miquel de Fluvià.

Siurana, Sant Jordi i Torroella
La Bomba, Montiró i Ventalló
tots es veuen; has de pujar, per això
damunt del campanar.

Contemplem Riumors i Fortià
Vilacolum de dalt i de baix
Sant Pere trobaràs una
mica més enllà.

De Sant Pere a l'Ampuriabrava
ja tornem a ésser al mar
voltada està Santa Margarita
que d'hotels no en quita.

No podria pas acabar
sense dir que és veritat
que dalt d'aquest campanar
es veu molt bé i clar.

Aquests són pobles de l'Empordà
que fan també la seva Festa Major
com aquí l'Onze de novembre: Sant Martí
cel.lebrem, en honor del nostre Patró.

CA L'HEREU

Bar - Restaurant - Grill

PA AMB TOMÀQUET I PERNIL

CUINA CASOLANA - CARN A LA BRASA

PLATILLOS DE L'EMPORDÀ

« Bon pa, vi, bona taula i bona brasa
és senyal de bona casa »

Barriada l'Oliva
Carrer del Montseny n.º 2
EL FAR D'EMPORDÀ

a 2 km. i mig de FIGUERES

Són les 2 h. de la tarda del dia 13 de febrer de 1923. L'arqueò leg anglès Howard Carter acompanyat de Lord Carnarvon i 18 persones més, d'entre elles famosos historiadors i autoritats d'Egipte, es reuneixen en el passadís que baixa fins la tomba del Faraó Tutankhamon. Ningú no sabia-encara segur si a la cambra principal es trobaria el sarcòfag, com tampoc sabien que molt aviat 13 d'ells haurien mort, tal volta víctimes de la maledicció que en el seu dia féu el Faraó sobre tots aquells qui gosessin profanar la seva tomba.

Això, que sembla el començament d'una novela de l'Agata Christie, no és sino la realitat d'un dels descobriments arqueològics més importants del segle.

A primer d'abril d'aquest mateix any (1923) Lord Carnarvon es posà malalt; patint una extranya malúria que li produeix febre alta, i al cap de 12 dies la mort a l'Hospital d'El Cairo. Al mateix temps, a la seva residència de Highdere (Londres), la seva gossa Fox-Terrier, començà a lladrar brúscament, s'assegué sobre les potes de darrera i va caure morta.

A Lord Carnarvon el van seguir Arthur Mare i George Gould (els dos havien visitat la tomba amb Carter), després mor Archibald Douglas, radiò leg qui va treure les venes a la mòmia del Faraó Tutankhamon.

A l'any 1929, sis anys més tard, mor l'esposa de Lord Carnarvon, aparentment de la picada d'un extrany insecte, i al mateix any li toca el torn a Richard Bathell, Secretari de Carter. Quan el seu pare s'entera del succés es llença des de la finestra d'un setè pis. Però no acaben ací les desgràcies, puix el cotxe fúnebre que el porta a enterrar, atropella un nen.

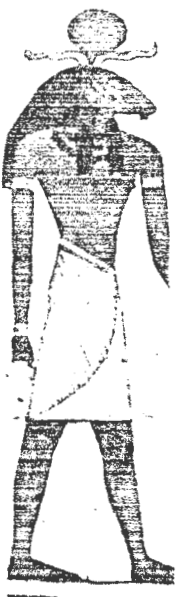
Són massa morts extranyes. Quina explicació poden tenir tota aquesta sèrie de desgràcies? Potser haguem de creure en la maledicció que féu Tutankhamon o tal volta la solució sigui pensar en una maledicció més física que màgica. No podria ésser la maledicció una contaminació bioquímica de les parets, terra i sostre de la cambra del Faraó? Existeixen formes de bacteries capaces de romandre actives durant segles, però de totes maneres, molts dels morts relacionats amb Tutankhamon no varen entrar mai a la tomba.

En veritat, ningú no coneix del cert de què eren capaços els sacerdots i mags que envoltaven els Faraons de l'antic Egipte. Aquests éren tan poderosos com el mateix Faraó, doncs gran part de la població depenia d'ells i de les seves prediccions. Els mags deien quan pujaria el Nilo, quan vindrien les pluges i àdhuc aconsellaven sobre les èpoques més propícies per a plantar. Ens conten els antics papirs d'Egipte, que els mags-sacerdots tenien un poder gairebé ilimitat, degut a que ells éren hereus dels coneixements d'antigues civilitzacions ja perdudes. Es diu que éren capaços de separar les aigües. Sens dubte Moisès aprengué aquest truc abans d'emprendre la fugida amb el seu poble. No cal oblidar que Moisès rebé un tracte especial del Faraó en la seva joventut, i pogué aprendre la ciència dels sacerdots.

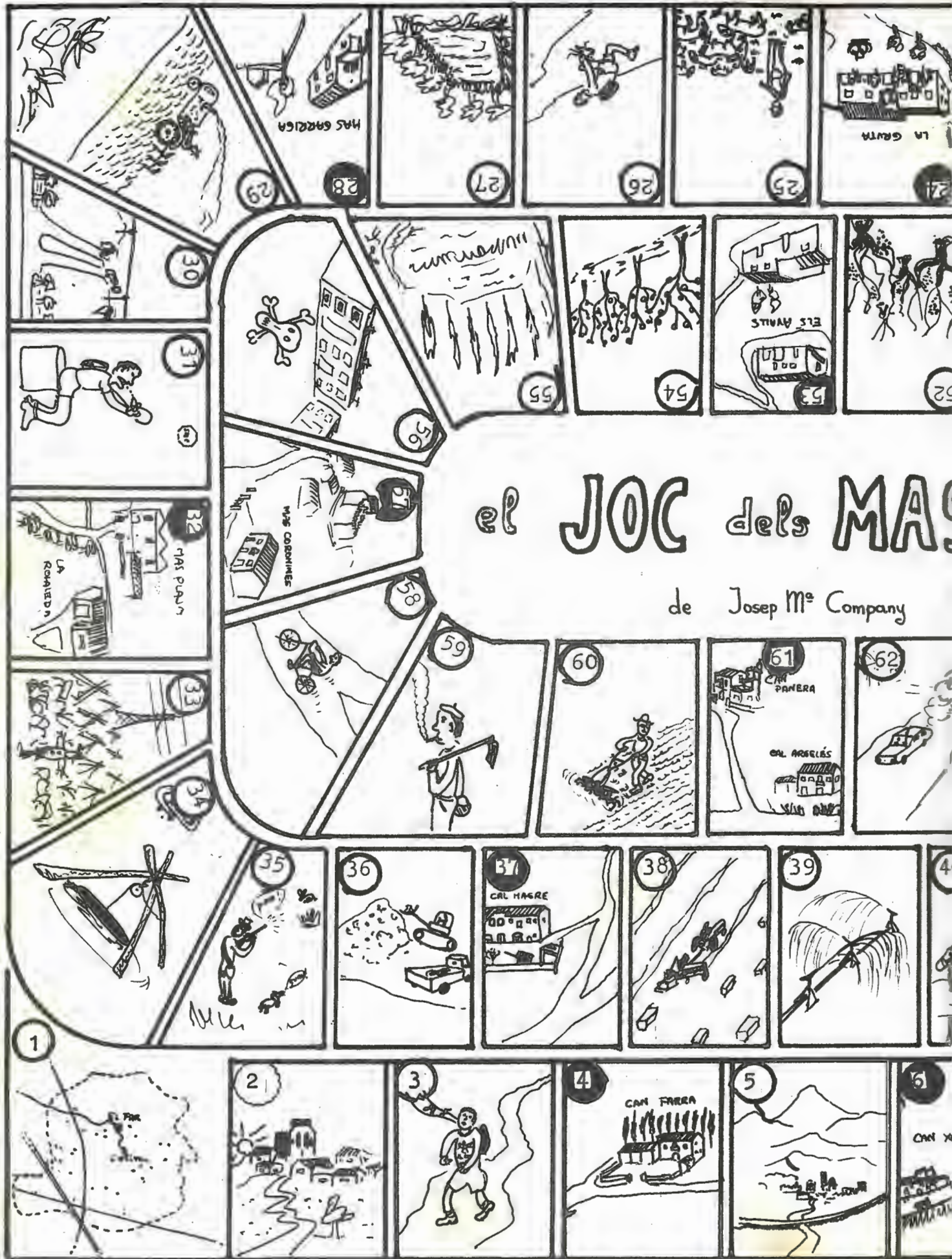
Es diu que Teta, un mag de l'escola Egípcia, podia unir el cap amb el cos d'un animal decapitat, i retornar-lo a la vida, malgrat que no volqué fer-ho amb un esclau quan li ho demanà el Faraó Keops.

Nectanebo, un altre famós mag, es veu que reproduïa combats navals amb maquetes de cera, i aquí feia vèncer la flota Egípcia, com així fôu la major part de les vegades.

Es possible que aquests mags dominessin les forces de la Naturalesa i coneguessin els secrets de l'univers, però la seva ciència i màgia se'n va anar amb ells i resta amb ells.

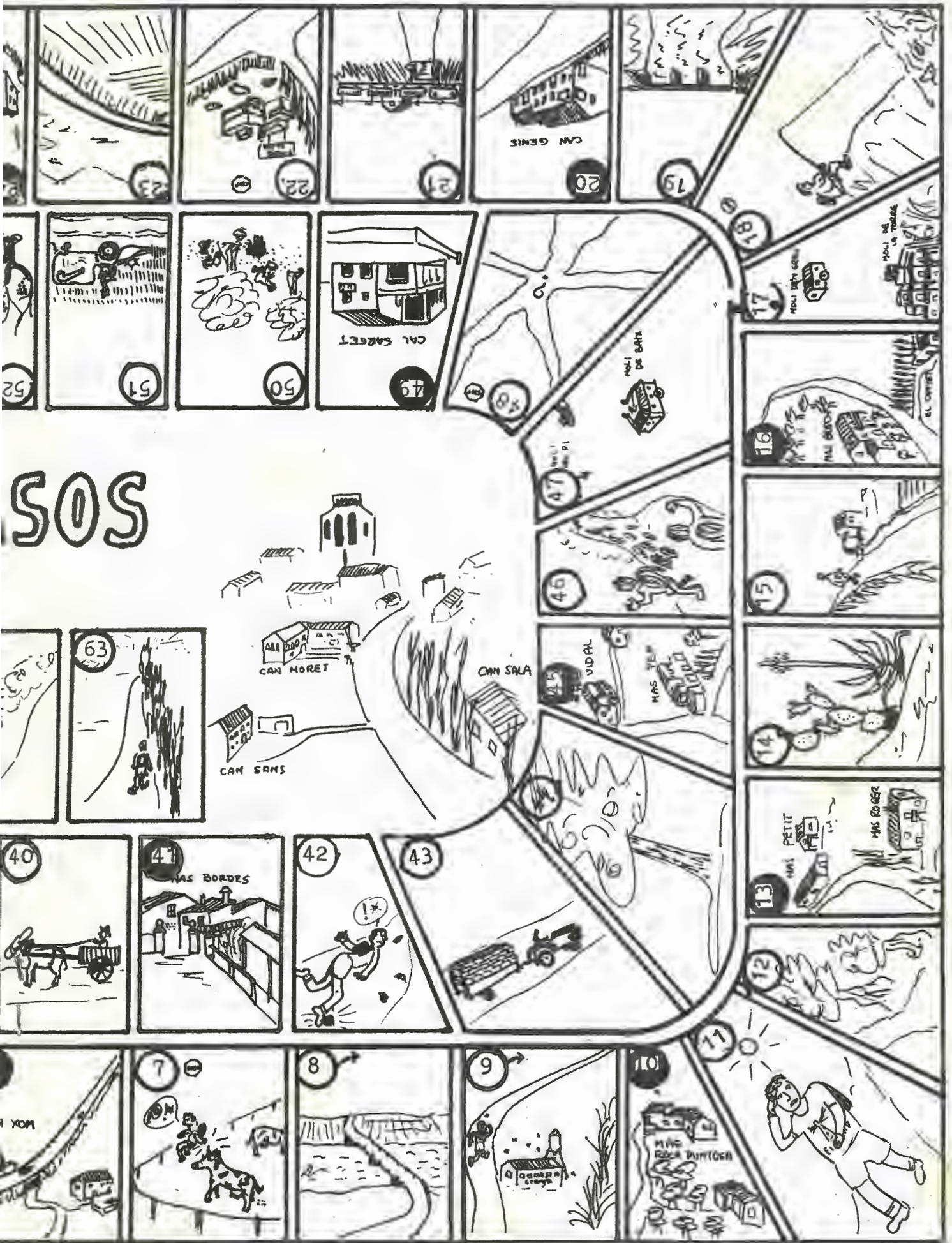

INSTRUCCIONS - a) Quan es troba un mas (1) es passa al següent, tot dient: "de mas a mas i a jugar tornaràs. b) A d) De la casella 9 es passa a la 11. e) De la casella 17 es passa a la 47 o a l'inversa, seguint el "Rec del n: 48. La cruïlla de camins. Tres vegades sense tirar. h) Casella n: 56, el Cementiri. El qui hi cau queda mort i ha

A les caselles 7-18-22-31 i 42 restareu una vegada sense tirar. c) De la casella 8 es passa al 19 (de pont a pont) el Molí. f) Casella n.º 34, "el pou". El qui hi cau no en pot sortir fins que hi caigui un altre jugador. g) Casella a de tornar al començament.

Carta oberta al

poble d'EL FAR

Benvolguts:

El que ens temiem ha arribat.

L'any passat, per aquestes mateixes dates i en aquesta mateixa revista exposàvem l'inici d'una actitud passiva del "Grup de Joves" d'El Far, com a manifestació de protesta per la manca de local social.

En aquella carta oberta, adreçada a l'Ajuntament d'El Far dèiem que "...volem manifestar la nostra disconformitat amb aquesta reducció (programació d'actes més reduïda), i com a mesura de força a llarg termini, prometem arribar a una passivitat total, si la nostra petició no es fa realitat en el transcurs de l'any vinent..."

No volíem arribar a aquest punt, i sincerament pensàvem que la nostra pressió seria suficient perquè es prenguéssin mesures decisives en el transcurs d'aquest any per a resoldre-ho. Però no ha estat així. Ens consta que s'han fet gestions, però el cas és que per ara la situació encara és la mateixa: seguim en aquest "impasse" etern, i per altra part, lògicament, ara no podem renunciar a la nostra postura.

Amb motiu de la "Festa d'Estiu" d'enguany es va donar un vot de confiança en reconeixement de les gestions portades a terme. Però ja dèiem en el butlletí "Talaia" que "...la nostra advertència segueix en peu fins arribar a uns resultats definitius i palpables, que han d'ésser la construcció i inauguració del nou local."

Per tant, hem d'informar-vos que a partir d'ara el "Grup de Joves" s'inhibeix de la responsabilitat d'organitzar els actes de la Festa Major, i demés activitats.

Esperem que ho sabreu comprendre. Atentament.

FESTA MAJOR

1983

Programa d'actes

DISSABTE DIA 12 DE NOVEMBRE

- A les 12 h. Ofici solemne en honor del Patró Sant Martí.
- 13 h. Una sardana a la Plaça Major
- 22'30 h. Sardanes i ball de nit, amenitzat per la Cobla-Orquestra MAXIMS

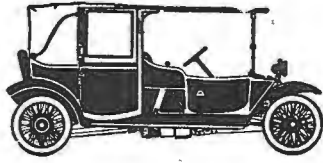
DIUMENGE DIA 13 DE NOVEMBRE

- A les 12 h. Ofici solemne
- 16'30 h. Sardanes a la Plaça Major
- A continuació Ball de tarda, per la Cobla-Orquestra MAXIMS.

Actes organitzats per
l'Ajuntament d'El Far d'Empordà

**taller mecánico
eudald ferrés**

reparación de Automóviles

carretera de la escala - teléfono 52 53 72
(a 6 kms. de figueres)

ciurana
(girona)

Carrer Colom, 57

Telèfon 50.60.72

EL FAR D'EMPORÇA

COMERCIAL

Pedro Bahi Pagès

DISTRIBUIDOR **zeltia agraria, s. a.**

Agroquímica i jardineria

Carrer Nou, 125

tf. 50 42 86

figueres

EL GRUP LLETER

de l'ALT EMPORDÀ

Tothom sap el lema que diu "la unió fa la força". En aquest món ple de pressions i interessos, està vist que les individualitats no poden subsistir. Quan hi ha una comunitat d'interessos s'imposa un tipus d'associació per a defensar-los, digui's cooperativa, agrupació, etc..

Un exponent d'això el constitueix el "GRUP LLETER DE L'ALT EMPORDÀ", que aplega un bon nombre de productors de llet de la nostra comarca. Anem a conèixer-lo amb més detall.

La idea original va sorgir dintre la Unió de Pagesos, quan es va crear una cooperativa de consum anomenada "Cooperativa Unió Empordanesa". Aleshores es va veure la necessitat de crear una cooperativa de producció lletera, que es va constituir pel juny del 1980, amb 28 socis i una producció inicial de 7.000 litres diaris de llet, essent una secció autònoma dintre l'esmentada Cooperativa, si bé aquesta controla l'entrada dels nous socis.

Els objectius del GRUP LLETER són la comercialització conjunta de la producció lletera, el sanejament de les explotacions i la millora genètica. Mitjançant la consecució del primer s'ha creat un fons comunitari que permet mantenir una unitat de serveis pels socis, totalment necessaris per a un millor funcionament de les explotacions. El segon objectiu, del sanejament s'ha aconseguit ja en el 80% de les explotacions del GRUP, i el tercer objectiu està en plena fase de desenvolupament, en aquests moments.

Les condicions que s'exigeixen per a entrar a formar part del GRUP són: comercialització conjunta de la llet, 2) que els socis siguin explotadors directes, 3) acceptació dels Estatuts, 4) estar inscrit en el Registre d'Explotacions Lleteres (R.l), i 5) tenir la granja sanejada o en disposició de sanejar-la. Hem d'aclarir que el sanejament consisteix en la realització de proves analítiques de tuberculina i brucel·losi, i eliminació dels animals que surten positius, els quals es sacrifiquen, subvencionant l'Estat una part del seu valor com a compensació.

De bell antuvi es va oferir la producció conjunta del GRUP a les empreses comercialitzadores de la comarca (Ram, Danone, Ato..), que no els va interessar. Aleshores es va fer un contracte amb la Central Lletera de Sabadell (Indústries Làctees Sant Pau) per dos anys, que finalitzà el dia 1-4-83, data en que féren un contracte amb la Unió de Ramaders de Catalunya (Rania), degut a les promeses i bones perspectives que els van donar, i a que el propòsit de crear una Cooperativa Lletera de tot Catalunya era prou engrescador. Degut a causes que no vénen al cas, Rania va fer fallida al cap de tres mesos, i el GRUP LLETER li tallà el subministrament de llet el 31-7-83, per manca de cobrament. Després d'això, i d'estudiar algunes ofertes, es va arribar a un acord tripartit entre el GRUP LLETER, la Cooperativa de Vaquers de Barcelona i la Cooperativa de Vaquers de la Plana de Vic, de manera que s'ofereix primerament la producció a la de Barcelona, la qual ven la llet fresca al detall, i la que no pot absorbir passa a la de Vic, per a la seva comercialització industrialitzada.

El GRUP LLETER està inclòs en l'Associació Provincial de Grups Lleters, i aquesta dintre l'Associació Catalana, en fase de gestació, òrgans que es mantenen amb una quota aplicada per vaca i any, i serveixen de pont entre els grups lleters i l'Administració.

En l'actualitat, el GRUP LLETER disposa dels següents serveis:

local propi, administració, servei permanent de veterinària (2 Veterinaris) 2 circuits d'inseminació, i a partir del mes vinent es farà la recollida de llet amb cubes pròpies, i es crearà un banc de semen.

Quines són les aventatges que ofereix el GRUP als seus socis?

Doncs moltes: 1) possibilita una negociació millor del preu de la llet, 2) disposa d'una sèrie de serveis, abans esmentats, que es mantenen amb el fons comunitari, 3) facilitats a l'hora d'obtenir ajudes o préstecs de la Caixa Rural, puix tots els pagaments i operacions del GRUP es fan a través d'aquella Cooperativa de Crèdit (260 milions al 1982), 4) de cara a una hipotètica entrada en la C.E.E. en el futur, la seva estructura i funcionament està molt més a prop del sistema europeu, 5) obtenció directa de semen per a inseminació, doncs es fa la comanda conjunta amb el fons del GRUP (amb els descomptes que això pot suposar), i els usuaris el van pagant a mesura que el van gastant, 6) en el cas de la fallida de Rania, s'ha pogut aconseguir una autofinanciació entre el fons del GRUP i una pòlissa subscrieta amb la Caixa Rural, del capital no cobrat, etc...

Els objectius proposats pel futur pròxim són augmentar el nombre de membres del GRUP, consolidar la unitat de serveis pels socis, creació d'un laboratori propi pels anàlisi, adquisició d'un ordinador per a una millor gestió administrativa i control..

De moment, la incidència del GRUP LLETER a la nostra comarca és

petita, degut a l'existència de dues empreses lleteres molt fortes (Ram, Danyone) i a que és una comarca amb una producció lletera global molt elevada

Els membres del GRUP LLETER pertanyen als municipis de Vilamacolum, que constitueix el nucli més important, Vilacolum, Vilatenim, Vilanova de la Muga, Peralada, Taravaus, El Far d'Empordà, Vilamalla, Siurana, Torroella de Fluvià i Sant Pere Pescador, havent-se passat de 28 socis i 7.000 litres diaris al 1980 a 34 socis i una producció de 20.000 litres diaris en l'actualitat. Al nostre poble, El Far, hi ha dos socis pel moment.

Cal afegir que ha estat molt important pel desenvolupament del GRUP l'assessorament i recolzament rebut en tot moment dels representants del Servei d'Extensió Agrària de Figueres, que àdhuc van cedir els seus locals fins enguany, així com decisiva ha estat la plena eficàcia de gestió de les dues Juntes rectores que ha tingut fins ara el GRUP.

El Jubilat

Va pel món com ànima en pena
enyorant un treball que ja ha deixat.

Fins fa poc era part de la cadena
que fa moure i avançar la humanitat

Ha deixat l'eina sentint una recança
com jamai s'hauria imaginat.
L'eina per a ell era tota l'esperança.
Avui, sense ella, es veu sol i abandonat.

Quan estava en actiu, com li tardava
arribar a aquest dia desitjat!
Després de cinquanta anys de fer una feina
hom desitja de tot cor ésser jubilat.

Fins fa poc cobrava setmanades
Ara viu subjecte a una pensió
No compta amb el que en diuen hores extres
Si no hi arriba, s'ha d'estrényer el cinturó.

La pensió no ha d'ésser almoïna; són les rentes
del treball de tants anys realitzat
El pitjor és que es noten diferències
quan arriben les pensions al jubilat.

Les diferències socials també existeixen
en el ram dels qui avui són jubilats:
Hi ha qui viu amb pensió de mil.lionari
i no és pas ell qui més ha treballat.

(ANONIM)

Serrelleria Construccions Metèl·liques

TALLERS

JOSEP PAGES

Carrer de dalt

TF= 50 60 02

EL FAR D'EMPORDÀ

CONSTRUCCIONES

F. MORILLO VEGA, S.A.

Calle Oliva, s/n., 1.º B
Teléfono 50 68 53

EL FAR D'EMPORDA
(Girona)

Puigmal A-5

AMPURIABRAVA

Nous camins en l'alimentació animal

A casa nostra i arreu de l'Estat Espanyol, actualment es compra a l'estranger pinsos per un import total de més de 100.000 milions de ptes. en divises al cap de l'any; pinsos principalment de soja, que les seves formulacions són a vegades no molt correctes per a la salut, pels aditius que contenen, sobretot hormones estrògenes engreixants, de neta acció cancerígena, com és el cas de la dietilestilbestrol, que tan l'Organització Mundial de la Salut (O.M.S.) com la F.A.O. afirmen ésser netament tumorals, encara que a dosi petites.

Per tot això, i tenint en compte que en el nostre país contem amb prou guanys i invents bioquímics, seria interessant de fabricar pinsos sans i nutrients, que substituïrien avantatjosament als que en gran quantitat importem i que tants de diners ens costen.

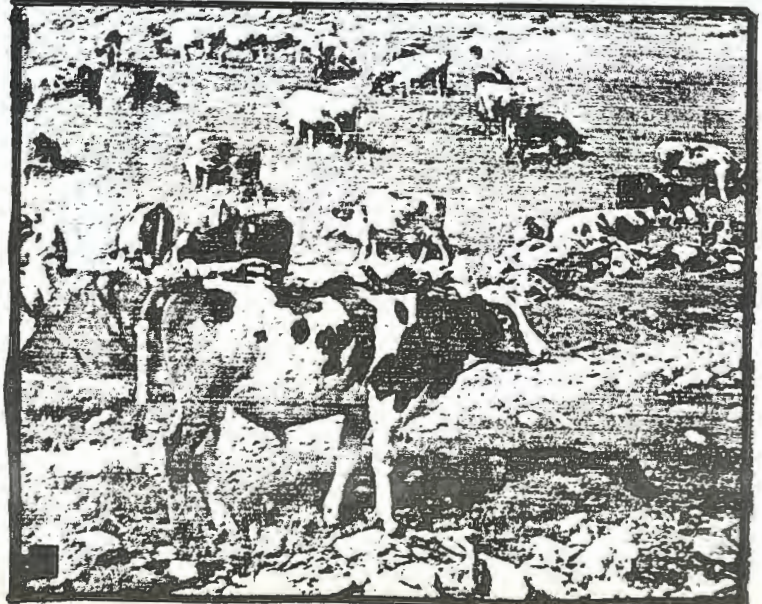
Tenim abundants matèries primes i a més barates, amb les que es poden elaborar pinsos excel·lents i sense toxicitat de cap mena, tot el contrari, engreixants i sans. Les més importants són: el llevat de cervesa, la palla de cereals, la poma i/o clotxes d'ou reduïdes a pols.

En el llevat de cervesa, que avui pràcticament es llença perquè no des torbi, en les factories cerveseres, i si es ven és al preu de 0,50 ptes/L. que és com regalar-la, hi ha tantes matèries alimentícies i en dosi tan harmòniques i vitals, que fa aquest subproducte de la fabricació de la cervesa, sigui un component sense competència en l'elaboració de pinsos.

El llevat de la cervesa és una substància antitumòrica pel seu contingut de Vitamina D; conté també vitamines del grup B, i això evita inapetències en l'ésser viu que les ingereix; així també, conté proteïnes, fòsfor, lecitina (un 2% del seu extracte sec), que regula el nivell de colesterol en la sang; aminoàcids, minerals, entre els que no falten oligoelements tan vitals com el ferro, calci, magnesi (aquest darrer, segons el Premi Nobel Linus Pauling, és el factor anticancerígen més eficaç que podem ingerir en l'alimentació diària), àcids grassos no-saturats, carbohidrats, i sobretot, porta un innumerable exèrcit d'enzimes i de microorganismes molt valuosos per a la salut i l'engreix de l'animal. Aquesta substància és un extraordinari nodrient, tal vegada com n'hi ha pocs en la Natura; depuratiu de la sang, afavoreix la síntesi del Interferón en les cèl·lules, com s'ha demostrat darrerament en les investigacions bioquímiques (l'interferón constitueix una de les més fermes esperances per a vèncer el càncer).

Una altra substància per a la formulació dels nostres pinsos és la palla de cereal.

La palla de cereals és un aliment barat i abundant, almenys en els països agrícoles. S'utilitza molt en ramaderia, però aquest aliment, en estat natural, té dos seriosos inconvenients: difícil digestió i baix poder nutritiu. Malgrat això, la palla és sempre aconsellable en ramaderia, per l'excelent cel·lulosa que aporta a l'animal.

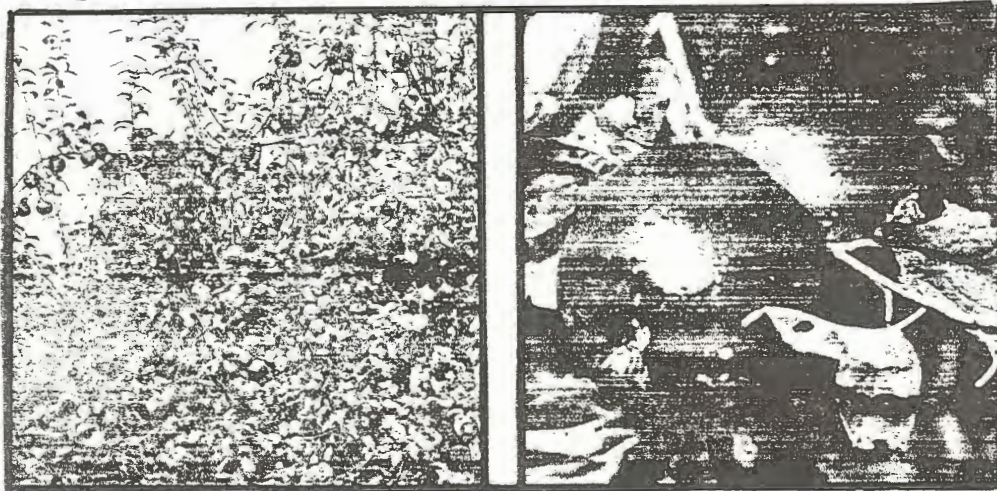
Quan a la seva potència nutritiva, pot millorar-se, i a això tendeix el procés químic de fermentació. La fermentació de la palla dóna com a resultat quelcom molt diferent del que es coneix per fems de granja i de quadres. Els fems seràn tot lo ric que es vulgui, en qüestió de nodrients orgànics, però en la majoria dels casos tindria d'ésser rebutjat per infecte i insà per a les plantes. Aquest perill pot transmetre's al bestiar, i en conseqüència a l'Home.

La palla fermentada per procediment químic és quelcom molt diferent del fems, i per descomptat, és molt millor, i sobretot sà. Per començar diré que la palla té un índex de digestibilitat de quasi el 90%, en front del 50% que aproximadament té la palla sense fermentar. Una altra avantatge és que la palla fermentada ofereix una riquesa en proteïnes assimilables, entorn a un 7% en pes. Ambdues qualitats biològiques fan que aquest subproducte derivat dels cereals sigui un aliment de gran futur en l'elaboració de pinsos.

La fermentació de la palla es fa amb líquids alcalins i a una temperatura adequada. Com a líquid alcalí s'utilitza l'amoniac, i també la sosa càustica, encara que aquest darrer té l'inconvenient que després de fermentada la palla cal rentar bé el producte resultant, ja que de no fer-ho podrien quedar residus càustics en l'aliment ja fermentat.

La palla fermentada és una substància ideal per a elaborar pinsos molt digestius, d'alt rendiment en ramaderia, i més perquè el preu a que resulten és molt competitiu, en relació als que ara s'utilitzen. Aquest procediment pot utilitzar-se també a les fulles dels arbres i de les vinyes, materials cel·lulòsics també barats, tant o més que la palla de blat o de civada.

A la palla fermentada pot adicionar-se altres nodrients, així mateix barats i de gran qualitat alimentícia i digestiva. Així succeeix amb les clotxes d'ou reduïdes a pols, que aporten un dels compostos càlcics més eficaços i de més fàcil assimilació que ofereix la Natura. Als USA, últimament s'han creat a prop de 100 indústries que es dediquen a recollir clotxes d'ou, per a oferir el producte a les fàbriques de pinsos, després d'haver-les pulveritzat fines.

Una altra substància abundant i barata és la poma. A Astúries, Galícia i Lleida, es recull aquesta fruita en quantitats industrials i de qualitat excel·lent. Hi ha anys que no té sortida comercial i s'arriba a vendre a "preu d'arbre" a 5 ptes/kg. A la poma,

sota aquestes condicions, tan sols cap trossejar-la i pulveritzar-la convenientment.

Després de tot això, barrejar en proporcions convenientes aquests tres o quatre components que són: llevat de cervesa, palla de cereal, poma i/o clotxes d'ou finament pulveritzades. Una dessecació posterior, i finalment envasar el pinso resultant.

Si es creu necessari, com a conservant pot utilitzar-se Propionat de Calci, substància que no perjudica la salut.

Crec que tenim en aquest aspecte un camp d'investigació enorme, on en anys esdevenidors poden fer-se grans millores i grans descobriments, per tal que els nostres pinsos siguin barats i sans.

JOAQUIM TORRA I TERRADES

PROFESSOR DE Química del Depart.d'Agronomia, de l'Escola
Universitària Politècnica de Girona.

LES NOSTRES «TURISTES»

Viatjar, conèixer món (paisatge i gent) sempre és interessant i enriquidor. I més quan es viu des de dintre la vida d'un altre país, ben diferent del nostre, des de dintre les seves cases.

Aquest és el cas de dues joves elfarenques, que enguany s'han desplaçat a Anglaterra i als Estats Units, amb l'objectiu primordial de perfeccionar l'idioma anglès. Elles són la Lourdes Roviras, que ha estat convivint 2 mesos amb una família anglesa a Londres, i la Judith Jofre, que ha participat en un intercanvi cultural entre un col·legi de l'Estat de Vermont (U.S.A.) i l'Institut de Figueres, passant gairebé un mes a nordamèrica.

Nosaltres, per altra part, no podem deixar l'ocasió i hem aprofitat per a fer-les una entrevista conjunta per a la nostra revista, per a valorar els resultats i les seves experiències.

1.- Què és el que més us ha impressionat?

Lourdes.- Principalment la gran cura que tenen per la conservació dels seus jardins, la gran quantitat d'espais verds que es troben a la ciutat, on la gent s'estira per a fer la migdiada sense manies. També l'estimació que senten pels animals, sobretot pels gats. De tota manera, la seva forma de pensar, actuar... és molt diferent de la nostra.

Judith.- Sobretot New-York, en tots els aspectes. Jo ja m'ho imaginava molt impressionant, però és que encara ho és més.

2.- Es Amèrica tan gran com ens volen fer creure?

J.- Ens ho solen exagerar molt, però en gran part tenen raó.

3.- Has tingut la sensació de que fora d'Espanya tot és millor, o tan sols és diferent?

L.- No és lògic dir que fora d'Espanya tot és millor, simplement és diferent. Et trobes amb una altra classe de vida i costums, que és interessant de conèixer i per un temps viure-la. Tots els països són diferents, però no millors.

J.- Tan sols és diferent. Es curiós però de vegades he trobat a faltar coses que aquí em semblen indiferents, però que fora de casa són molt importants.

4.- Ja sabem que econòmicament, tant els U.S.A. com Anglaterra estaràn molt més desenvolupats que nosaltres. Però les relacions socials estaràn també al mateix nivell?

L.- Hi ha una gran varietat de caràcters, com pertot, però pel que jo ha pogut comprovar, la gent és extremadament educada a Anglaterra, com ja en té la fama, però de vegades aquesta educació no es correspon amb el sentiment; és simplement rutina. En general, però són molt atents amb els estrangers.

J.- Sí, força. Fins i tot són molt maques les relacions per exemple entre professor i alumne. Són més senzilles i més amicals.

5.- Com és l'ambient familiar que heu pogut copsar?

L.- L'ambient familiar en el meu cas ha estat molt acollidor, amb una família típica anglesa, jove i simpàtica.

J.- Als Estats Units és molt diferent. Gairebé no fan vida en família. Són molt més funcionals. No s'entenen en coses que no tinguin una utilitat. No existeixen els compliments; si vols quelcom ho agafes i en pau.

6.- Quines costums té la gent jove per a esplaiar-se?

L.- Generalment es reuneix en els típics "Pubs" anglesos, on fan petar la

xerrada fins a les onze, que és quan tanquen.

J.- Diuen que els EE.UU. és un dels països més lliures del món, però això no és cert fins que tens 18 anys. Això ho dic perquè la majoria dels americans de la nostra edat no havien estat mai a una discoteca. Allà solen organitzar festes a casa d'un o de l'altre.

7.- Heu observat menyspreu envers vosaltres, pel fet d'ésser espanyoles?

L.- En el meu cas particular ha estat tot el contrari, però parlant en termes generals, jo diria que passem desapercebuts, indiferents.

J.- No massa, però a New-York espanyol és sinònim de sudamericà, i aquests no estan massa ben considerats. Pel que fa a la resta, ben al contrari, encara ens tractaven més bé.

8.- Es molt diferent New-York i Londres d'El Far d'Empordà?. Com et sents enmig d'una megalòpolis així? Et veus petit i esporuguit, o al contrari, sents la seva grandesa?

J.- Es molt diferent i difícil de relacionar. Quan estàs a New-York enmig de tanta grandesa, gairebé no pots imaginar-te que El Far sigui així de petit. Tot primer t'espanta tanta monstruositat, però després acaba per a impressionar-te i agradar-te moltíssim.

L.- Realment és impossible sentir-te gran en ciutats com aquestes, on es veuen milers de persones de totes les classes socials existents i que provenen de molt diferents països: xinesos, hindús, moros, etc..

9.- Són guapos els estrangers?

L.- A Londres hi ha de tot. El que no són és gaire simpàtics.

J.- Doncs als USA és com pertot. N'hi ha de guapos i de lletjos, però suposo que pel fet d'ésser estrangers, n'hi havia força que estaven bé.

10.- Heu pogut copsar la discriminació racial?

L.- Potser hi ha certa discriminació en determinats sectors, però pel que jo he vist, no es mostra obertament. No és difícil trobar, per exemple negres, al metro, més mudats i arreglats que els propis anglesos.

J.- Sí. Ja et dic a New-York amb els sudamericans i també amb els de color, que encara que diguin que no els discriminen, totes les feines menys qualificades són per a ells.

11.- Cóm heu vist l'esperit cívic?

L.- Per als anglesos és altament important: educació i netedat són els seus principals lemes. A tothora i per res s'ha de dir "gràcies, si us plau..", cosa que aquí no emprem amb tanta fal.lera. Tant la ciutat, els carrers i els parcs els mantenen sempre molt nets.

J.- Ho porten molt més bé que aquí. Allà ja els ho inculquen des de l'escola

12.- Heu vist de prop el problema de la drogadicció?

L.-Sí. Aquest és un dels problemes més actuals i propers que va en augment. Sobretot en el centre de Londres, on a la nit és millor no apropar-s'hi.

J.- Força de prop. Però allà és ben normal. Per dir-ho d'alguna manera, està més mal vist un que fumi cigarretes que un que fumi droga.

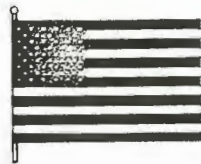
13.- És cert que el Tàmesis està sanejat i que no hi ha tanta boira a Londres?

L.- Sembla increíble, però és cert. La clàssica boira amb que es coneix aquesta ciutat ha desaparegut quasi totalment. A més a més, s'estant netejant tots els edificis més importants, com les Cases del Parlament, Westminster Big-Ben, etc.. que estaven totalment negres degut a la contaminació de tants anys seguits.

14.- Cóm definiríeu el tarannà general dels americans i els anglesos?

L.- Una mica orgullosos sí que ho són, més que res per la seva llengua. No es molesten en aprendre altres llengües, perquè consideren la seva com a internacional.

J.- Són molt oberts i t'ho donej tot per menys de res. Ofereixen la seva casa plenament; ja he dit que no hi valen els compliments. També són molt "comodons", pel que no s'immuten per res del que facis, si estàs còmode.

15.- En retornar a Espanya, heu tingut la sensació de que "Spain is different"?

L.- No hi ha cap dubte que "Spain is different", però jo crec que no hi ha res com tornar a la terra on has nascut.

J.- Molt diferent. Ja només d'arribar per dos aspectes ben diferents: les cares simpàtiques dels policies de l'aeroport i la brutícia en sortir al carrer.

16.- Quin record guardeu dels vostres companys estrangers?

L.- Guardo un bon record de tot el que ha estat i ha suposat aquest viatge a l'estranger, tant amb la gent que he trobat com amb les coses que he vist.

J.- Un record molt maco, i una experiència inoblidable. Ens varen tractar molt bé, però a la seva manera, que tot s'ha de dir.

17.- Tornaríeu a repetir l'experiència?

L.-Sí. Tornaria a repetir l'experiència per això mateix: perquè ha estat una "experiència". Ganes de tornar-hi no en falten. Us animeu a venir?

J.- Sense pensar-m'ho ni un moment.

**sabates
especials
per a**

Plantilles ortopèdiques (home, dona, nen)

SERVEI DE REPARACIÓ

SABATES A MIDA

c/ RUTLLA, 33
OLIVA, 31

FIGUERES

Telèfon 50 54 29

agricultura

SAIGA

ramaderia

aplicacions hidràuliques

Carrer de la Creu, 8
Tel. 21.43.02
GIRONA

Ctra. N-II Km. 720,1
Tels. 47.64.10 - 47.64.09
FORNELLS DE LA SELVA

Carrer Vilallonga, 9
Tel. 50.13.15
Carrer Mar, 5
Tel. 50.40.58
FIGUERES

Menú per a 6 persones:

Ingredients:

- 2 kg. de cargols
- 1 kg. de sèpies gròsses
- 1 ceba grossa
- 1/4 kg. de tomata
- 1 cabeça d'all picada
- una mica de julivert

S'ha de rentar els cargols i posar-los a bullir, perquè quedin ben cuits. Després s'escorren. Es millor fer-ho el dia abans perquè quedin ben escorreguts.

Tallar la ceba i posar-la a la paella en llesques molt fines. Quan s'hagin separat i no estiguin encara ben dorades s'hi tira la tomata, i es talla la sèpia en trossets petits i s'hi tira també. Després s'hi tiren els cargols i es fa coure amb foc ben baix.

Quan es veu que gairebé està cuit s'hi tira la picada d'all i julivert i el suc de la sèpia.

- Maria TELL -

Ingredients:

- 1 conill
- 2 cebes grosses
- 1 cabeça d'all
- 2 tomates ratllades
- 2 culleres de farina
- 1 cullerada de vinagre
- all, julivert i ametlla

S'agafa el conill trossejat, s'hi posa sal i es posa a rossejar. S'hi rosseja també una ceba grossa i una cabeça d'all.

A part es sofregeix l'altra ceba, amb tomata i farina i s'hi barreja amb una mica d'aigua, perquè faci xup-xup.

Es fa una picada d'all, julivert i ametlla en la mà de morter.

Quan el conill ja acaba d'estar s'hi tira la picada, una cullerada ben grossa de vinagre, i se li deixa acabar de fer la xup-xup.

S'hi acaba d'afegir un pols de pebre.

- Mari Tetilla -

Gastronomia

TURRÓ DE MASSAPÀ

Ingredients per a 1 turró:

- 1/4 kg. d'ametlla
- 1/4 kg. de sucre
- fruita comfitada a gust

En un dit de got d'aigua s'hi tira el sucre i es fa bullir.

Quan bull es tira tot d'un cop sobre les ametlles ratllades i es va pastant, perquè quedi llis i fi.

Un cop ben pastat, es posa en un motllo protegit amb paper de plata.

Un cop la pasta és al motllo i be ben premsada, s'adorna, encara calent amb la fruita comfitada.

- Dolors de Fojol -

MADUIXES

S'agafen les maduixes i se les treu la cua.

Es posen en un plat i s'arruixen ben arruixades de vinagre (que n'hi hagi en abundància), i es posen en una escurridora. Al cap de 5 minuts es treuen i s'espolsen de sucre.

A l'endemà ja estan preparades per a menjar, amb nata, xocolata, o... el que sigui

- Mari Tetilla -

RATAFIA

- 1 litre d'aiguarent
- 3 peles de nou tendra
- 1/2 nou moscada
- 1 canó de canella
- 5 clavells
- uns brots de Mre Lluïsa, puniol i menta
- 1 escorça de llimona

30 dies a sol i serena colar-la i posar-hi 3 unses de sucre.

CONTRAST

Com que el delimitar dues generacions és bastant difícil, puix és tan escalonat que resulta abstracte fer-ho amb certa cronologia, posaré per a entendre-ho d'una forma força aproximada la generació dels que nasquéren "a peu", posem pel cas, i la generació que vingué al món "a cavall". És una terminologia que ara se'n pot fer ús, tota vegada que avui hi ha una part de gent que vingué a peu i una altra part que vingué a cavall, i tal volta ja són més els de la darrera condició.

Dic tot això per a explicar quatre anècdotes que succeeixen quotidiàment, i que us exposo a continuació.

Quin camí no hi ha hagut de quan la mainada demanava a la mare: "hi ha alguna cosa per a berenar?", en contrast amb la formulació tan diferent de la pregunta, invertint els termes totalment en: "què vols per a berenar?" que és el que diu avui la mare, sortint tot seguit amb un reguitzell de noms, fins que els nanos es decideixen pel que els fa més peça en aquells moments. Si hi ha sort es pot donar el cas de que el primer que s'anomena sigui el que vulguin, que en el cas contrari, la feina està en que n'estiguin convençuts, davant el gran nombre de viandes per a triar, puix ara al rebost n'hi ha de tota mena, per regla general, almenys pels petits que són els qui no s'admeten a raons.

"Què vols que et portin els Reis?". Això després de tenir tanta varietat per a escollir que cal forçar la imaginació per a saber d'algun objecte que no disposa encara. En canvi, quina diferència hi ha en la llarga espera del Sis de Gener, dels de a peu. Per a desembolicar uns paquets en els que el que més hi havia eren papers, com que era la única oportunitat anyal de tenir quelcom de extraordinari per a jugar, feia que la il·lusió es manifestés en grau superlatiu. Ara, la mainada està tan em BAFATS de tants entreteniments diaris, que ja no existeix la il·lusió d'una cosa enterament nova. No entro en més detalls, puix és tasca llarga i sobradament coneguda la diferència d'ambdues generacions, de tot ordre en el viure quotidià.

Vull fer esment d'un altre vessant que distingeixen les èpoques - generacionals més amunt esmentades, concretament a historietes o anècdotes viscudes dintre cada família, i que més aviat éren la salsa del conviure - dintre la mateixa. Com que el temps semblava que el séu transcòrrer era més lent, es tenia ocasió d'explicar-se mútuament una diversitat d'historietes que feien viva l'harmonia que en les llars es desenvolupava. No hi havia altre mitjà de saber noves que ordinàriament també passaven entre - els diferents interlocutors. Ara tot això es supleix engegant la ràdio o mirant la televisió, deixant de banda gran part d'exercicis guturals que en altre temps es feien. A voltes penso que ha tocat als de **a peu**, viure amb tants canvis que no s'acabaria mai d'exposar coses viscudes als d'avui. Aquests, en canvi, em sembla que no tindran anecdotari, almenys tan ample com la generació vella, fora que expliquin altres aventures, posem pel cas, d'anades a Scopes i demés.

A grans salts ens situem vora el pedrís de les cases, que també té - nen la seva història. Enguany no se'n parla, puix el típic vellet assegut al de casa seva, passava el temps recolzat en el bastó, recordant la vida passada i explicant tota mena de detalls que en el transcurs del temps havia acumulat, i que deixava bocabadats als vaillets que paraven esment a les seves dites. Era d'ús corrent descriure un vell, que estava encorvat pels anys; però faltava afegir-hi que el treball i el menjar deficient aplegaven les demés tasques que el feien feixuc.

Em vé a la memòria, i parodiant a un poeta molt de la nostra terra, recordo uns versos plens de realitat i sentiment de poble que el caracteritzava. Més o menys deia així:

- Assentat vora el pedrís de casa seva un vellet estava murmurejant, "no sé per què Déu no se'm emporta, perquè què hi faig en aquest món, si ja per no res serveixo!". Però a dalt de casa seva es succeïen entretant uns fets transcendents. Tot d'una, el séu noi el toca de l'espatlla, - dient-li: "pare, ha anat tot bé; és un nen". El vellet s'aixecà i digué esporàdicament: "encara puc servir per a alguna cosa; anem, jo el - bressolaré!"

Pàgines viscudes que han fet al través dels segles història, història d'un gust autènticament real i viu, que endinsat dintre les entranyes del poble, han estat l'essència que s'ha palpat amb més vivesa en mig dels quefers que han fet possible la convivència dintre les famílies.

Sembla que la família, entesa com a unitat, està passant uns moments de lleugeresa i d'indiferència, i no serà simptomàtic que a mesura que això es desenvolupa, la societat va a menys?.

Es pot dir que és filosofia barata, però es ben cert i demostrat que no tot el que és més rar és el més bó.

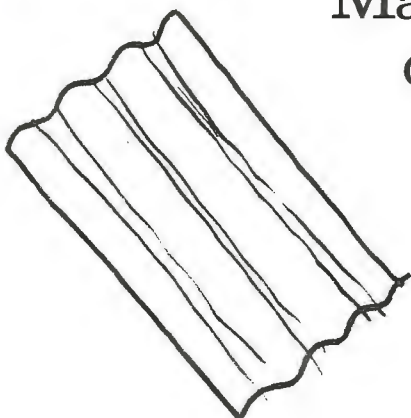
- Pere Coll Sala -

Suministres **El Far**

Pere Bartolomé Sánchez

Materials
de construcció

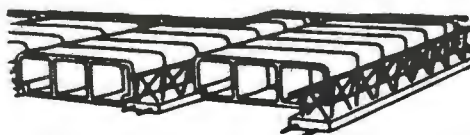
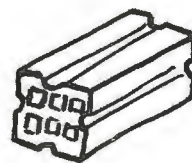

Uralites

Vigues

Portland

Etc...

Carrer de l'Oliva

TF- 50 60 71
51 14 08

ElFar d'Empordà

nit sense fi

Mirà el rellotge amb ulls cansats, botits per la falta de son. Les quatre de la matinada ja!

L'examen de Càlcul era a les nou i encara li faltava repasar una part de la teoria, per no parlar de la resolució pendent d'alguns problemes pràctics.

Els examens de després del Nadal eren una cosa ben terrible.

El cendrer era ple de burilles i cendra, la taula vessava de folis omplerts de números i fórmules; feia estona que havia exhaurit el café i la cervesa.

Inclús la cinta del magnetòfon s'havia acabat; com si realitzés una protesta per tenir que funcionar a aquelles hores, com si reclamés un descans.

Bé descans també en necessitava ell, però no podia permetre's aquest luxe. No amb el tanoca de professor que tenia; aptituds pedagògiques sota zero, però creador d'examens d'alta temperatura.

Encara que, pensà, podria ser que ell fos una mica curt d'atenciment, o també que tindria que haver portat el tema al dia el tema en lloc d'anar les tardes a berenar a aquell cafetot al costat de les rambles.

Mirant-ho bé però, ell era força intel·ligent i en aquell bar donaven un vi dolç molt bo, així que...

Pels vidres es veia la ciutat adormida i silenciosa, amb els carrers deserts i l'asfalt moll que relluïa sota la llum de les faroles. El vent lleuger, com una mà invisible movia les fulles dels arbres. En els blocs de pisos tot era fosc i calma.

Tranquil·litat trencada ocasionalment per el pas d'un vehicle, calma desmentida per petites esclatxes de llum en les cases, evidència de que no estava sol del tot. Els sentits enganyen, no existeix la serenitat total a la ciutat.

Pensà en obrir el balcó i sortir a l'exterior, deixant que la fredor de fora penetrés en l'habitació. L'aire era carregat de fum i aconseguia empètitir-la, convertint-la en caps, en garjoña.

Sortí fora. Posà les mans a la barana, i sentí el tacte fred i humit del ferro. Inspirà amb força, intentant aclarir el cap.

Tindria fred al cap d'una estona, doncs l'hivern era molt dur aquell any a les contrades catalanes, però mentrestant el contacte amb l'exterior era agradable.

Pensà en la Mariona, tenia ganes de veure-la i d'empendre una d'aquelles discussions que tant el feien fruir, i que engegaven en qualsevol moment sobre qualsevol tema. Però els exàmens també la feian anar atabalada. Bona vida la d'estudiant? Ja veus sol al pis en un cap de setmana, sense companys, sense la Mariona, només amb les fórmules. Renegà, alçant la vista a les estrelles, estàtiques i indiferents als seus petits problemes.

De cop va veure en un angle del cel tres puntets que es movien amb gran rapidesa, deixant al seu pas una petita estela de llum que s'esvaïa tot seguit.

Restà sorprès. No podia pas ser un avió alló. Seria tal vegada un Ovni? Però en aquell moment els punets desaparegueren.

Començà a maleir la seva sort, doncs si se l'hi hagués acudit sortir un moment abans hauria pogut observar més bé el fenomen, però quedà astorat una altra volta.

A l'est, per la banda de mar, una altra sèrie de punts lluminosos s'enlairava verticalment a gran velocitat.

La sorpresa el va deixar clavat. I un instant després s'aferrava a la brana, doncs del seu interior havia sorgit una impressió devastadora de reconeixement del fenomen. L'impressió es materialitzà en idea increïble que li va giravoltar el cervell.

Va entrar cap a dins amb una revolada, i engegà l'aparell de radio amb mans tremoloses. Sentia un dolor punyent que li neixia a l'estomac i se li extenia per tot el cos, fent-li cruixir els nervis. Una onada de calor l'ofegà, mentre el cor li batejava furiosament.

A la ràdio música per noctàmbuls; girà els botons, més música, comentaris musicals, comentaris del temps, xiulets diversos. Res.

Sortí una altra vegada al exterior, i fixà la vista en una muntanya a les afores de la ciutat.

Sabia que allà hi havia un dipòsit de missils nuclears, sabia que des de l'instal·lació dels euromissils a Europa l'any 1983, la carrera armamentista havia assolit uns nivells increïbles, sabia que tot el terreny europeu era zona militar nuclearitzada, veritable formiguer d'armes atòmiques, i sabia que Europa era el teatre de guerra de les dues superpotències que des de feia molt temps mantenien unes relacions tibantes en extrem; sabia tot això i podia ser que, podia ser que.....

En aquest moment la muntanya tota clarejà sota la llum que desprenien les toberes dels cohets. Quatre agulles s'enlairaren en la nit. La mort cavalcava entre flames i acer.

Caigué de genolls a terra, les mans estrenyent els costats, la boca oberta proferint un gran crit.

A la radio una veu tractava de parlar amb claretat. "Atenció! Estem sota atac nuclear. La guerra ha esclatat. La nostra ciutat es objectiu militar, serem bombardejats! Repeteixo! Estem sota atac nuclear! SEREM BOMBARDEJATS!...."

El locutor cridava inutilment, doncs ningú se l'escoltava a la ciutat dormida.

Ell al balcó reia i plorava alhora i tampoc escoltava res.

"Pare, Mariona, Mare! Deu meu! Per què? Deu!"

Corré cap a dins frenètic, volia sortir al carrer, cridar a la gent, despertar-los, trucar, si trucar a la Mariona, a casa, volia viure, viure, on anar?

Baixà l'escala esvalotadament, s'entrancà i es donà un fort cop al cap. Durant uns instants estigué submergit en la foscor absoluta i la trobà dolça i volgué restar-hi.

Però unes mans el saccejaren, i les paraules l'envoltaren. "Noi! Que t'ha passat? Digués que passa? Dignes!" "Ei, on vas?"

Tornà al pis, tencant la porta al seu darrera, seguint un estrany impuls.

Seré, encengué un cigarret i per ultim cop sortí al balcó, a la nit. Pensà en el que havia fet en la seva vida i no es penedí de res, pensà en les persones conegudes i estimades i experimentà una tendresa intensa, mai sentida; pensà també en l'humanitat i s'omplí d'un tristor amargant que no el va deixar fins que a la ciutat es va produir una devastadora explosió.

No va tenir que preocupar-se més de l'examen de l'endemà.

El fracàs escolar

Aquest és un tema freqüent a les converses de mestres i pares. Se sent parlar d'una manera insistent del fracàs escolar. Massa estudiants no arriben a aconseguir el que la societat els exigeix i crec interessant analitzar el problema.

A l'escola, avui, de cada 100 alumnes que estudien E.G.B., uns 9 repeteixen curs, és a dir, fracassen. Es van enfonsant gradualment, significant això una posterior inadaptació. Aquestes dades no són arbitràries, poden deduir-se d'aquest quadre que resumeix el tant per cent de fracassos en el curs escolar 1981-1982:

CURS 1981-82

	Públics	Privats	Nens	Nenes
1ª ETAPA				
Nº Alumnes	2.350.584	1.283.129	1.875.479	1.758.234
Repetidors	211.815	38.768	147.078	103.505
%	9%	3%	7'8%	5'9%
2ª ETAPA				
Nº Alumnes	1.224.360	771.801	1.012.564	983.597
Repetidors	184.406	53.143	134.539	103.010
%	15'1%	6'9%	13'3%	10'5%
TOTAL				
Nº Alumnes	3.574.944	2.054.930	2.888.043	2.741.831
Repetidors	396.221	91.911	281.617	206.515
%	11%	4'5%	9'8%	7'5%

Es fàcil adonar-se, mirant aquestes xifres, que el nombre d'alumnes que fracassen és més elevat als centres públics que als privats. La causa és una mica complexa i s'explica per motius socials i econòmics. L'escola privada ha tingut, des de fa molts anys, un prestigi de qualitat d'ensenyança que pot ser no li correspon. Els col·legis privats estaven integrats per nens de classe social mitjana i alta, tenint per tant un suport molt important en les famílies. Els nens de classe baixa amb pocs recursos econòmics i culturals es concentraven a l'escola pública per ser gratuïta. Aquest fet social repercuteix fortament a l'escola.

El motor d'un centre escolar no és el professorat, sino el pes d'alumnes i pares que participen o haurien de participar.

La concienciació respecte al fracàs escolar és, enguany, molt important i es tracta a reunions entre pares, professors etc...

A la premsa diària llegim articles sobre el tema. Es doncs indiscutible que tractem un tema d'actualitat que preocupa a un gran nombre de persones.

Més que citar dades estadístiques ens interessa analitzar les causes que ens porten a aquesta crisi escolar.

La mainada d'avui és més desperta i oberta al món que la d'abans. Nens de curta edat ens sorprenen en algunes converses. Poc a poc es van acusant els efectes de la renovació pedagògica.

Tots nosaltres vam passar per un tipus de sistema escolar molt diferent. La moral social i les disciplines ens feien restar com a membres passius a un racó d'una classe on hi havia només silenci.

No obstant abans no existia l'expressió "fracàs escolar". Evidentment existien escolars derrotats, però no adquirien la dimensió actual. Trobem doncs una contradicció fonamental: Diem que els vaillets i l'ensenyament actual són millors, però fracassen més.

Agustí Casanova resumeix les causes generadores molt encertadament:

- La societat ofereix als estudiants elements molt atractius que desplacen a segon terme els motius culturals que s'imparteixen a les escoles. Els nens disposen de diners que poden gastar en els al·licients que la moda els mostra, perdent així la consciència escolar.
- Les universitats estan saturades. Abans els estudis universitaris es reservaven a una minoria privilegiada. Avui amb l'extensió de l'ensenyança gairebé tothom pot ser universitari. Aquest pot ser el motiu de la sobrecàrrega dels temaris escolars i de la creixent dificultat que s'imposa. Interessa desmassificar l'universitat. La societat es va fent selectiva i els nens estudiem amb un futur fosc.
- Encara que pugui semblar insignificant, la televisió és una causa primària. Massa estones davant un aparell que ens emplena el cap de coses poc profitoses, hores de lleure que podriem dedicar a llegir i conversar, perdudes....

Encara, avui, en la meva opinió manca una postura unificada de l'escola. Tothom està d'acord en la necessitat d'una reforma profunda dels sistemes escolars, però resten encara focus aïllats entossudits en postures tradicionalistes que frenen considerablement l'avenc escolar.

Moviment demogràfic

Naixements

DAVID CABRERA REYES, nascut el 4 de desembre del 1982,
fill de José Antonio Cabrera i Manuela Reyes

JORDI FRUTOS SANCHEZ, nascut el 31 de gener del 1983,
fill de Santiago Frutos i Manuela Sánchez

ANNA MARIA REIXACH ARIZA, nascuda el 15 d'agost del 1983
filla de Joan Reixach i Ana Ariza

VERONICA LOPEZ CABRERA, nascuda el 29 de setembre del 1983
filla de José Antonio López i Francisca Cabrera

Matrimonis

JOSE LOPEZ LOPEZ, amb FRANCISCA CABRERA
casats el 20 de novembre del 1982

RAMON ROIG i RIU, amb JOANA SALA PINEDA
casats el 22 de maig del 1983

JOSEP VILANOVA PLANAS, amb JOSEFINA FARRARO SIMON
casats el 14 d'agost del 1983

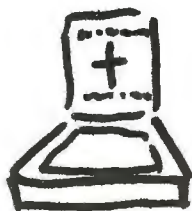
Obits

FRANCESCA MIRO GRATACOS
morí el 14 de novembre del 1.982

ROSA PUJOL VEHI
morí a Figueres el 30 de gener del 1983

ANDRES SORIANO AZOR
morí a Girona el 14 de maig del 1983

TERESA GALOBARDES PERDIGO
morí el 9 de juny del 1983

N^o Teresa Coll i Hospital

FERRETERIA
Y MAQUINARIA AGRICOLA

Miguel Robert Noguer

distribuidor

Calzada de los Monjes, 4 y 6
Pozo Artesano, 3 y 5 - Tel. 50 25 55

FIGUERAS
(Gerona)

Perruqueries

Juanmiquel

Carrer Nou. 44
telèfon .50 16 22

**JUANMIQUEL
JUNIOR**

Juanmiquel - 3

Pujada al castell. 15
telèfon 50 81 77

ALTA PELUQUERIA
MASCULINA

A graphic element containing a stylized lowercase 'j' logo with two dots above it, and a profile of a man's face with a beard, looking to the left.

**juanmiquel
junior**

la junquera, 28
tel. 50 44 28
figueras

Figueres

per JORDI PICAÑOL, ELVIRA DUCH i RICARD ARNALL

JOC DE LES DIFERENCIES

Busqueu els 7 errors

Jeroglífic

D'on vén's,
noi?

ESTIMADOS COLEGAS:

No culpo a nadie de mi muerte, me quité la vida porque en dos días más que viviera no sabría quien soy en este mar de lágrimas.

Verá señor Juez: Tuve la desgracia de casarme con una viuda, de haberlo sabido no me hubiese casado, porque ésta tenía una hija, mi padre que era viudo, para mayor desgracia, se enamoró de la hija de mi mujer, de manera que mi esposa era suegra de mi padre, y al mismo tiempo era mi yerno.

Al poco tiempo mi madre trajo al mundo un varón que era mi hermano pero era nieto de mi mujer, de manera que yo era abuelo de mi hermano.

Al correr del tiempo mi mujer trajo al mundo un varón y como era hermano de mi madre era cuñado de mi padre y tío de su hijo, mi mujer, era suegra de su propia hija, yo en cambio soy padre de mi madre, mi padre y su mujer son mis hijos y además yo soy mi propio abuelo.

Ya ve señor Juez, me despido del mundo porque no sé quien soy.

EL DESCONSOLADO

Si busqueu en aquesta sopa de lletres, hi trobareu 24 masos que hi ha al municipi d'El Far.

Els podeu trobar llegint en horitzontal, vertical, diagonal, de dreta a esquerra i d'esquerra a dreta, de dalt a baix i de baix a dalt.

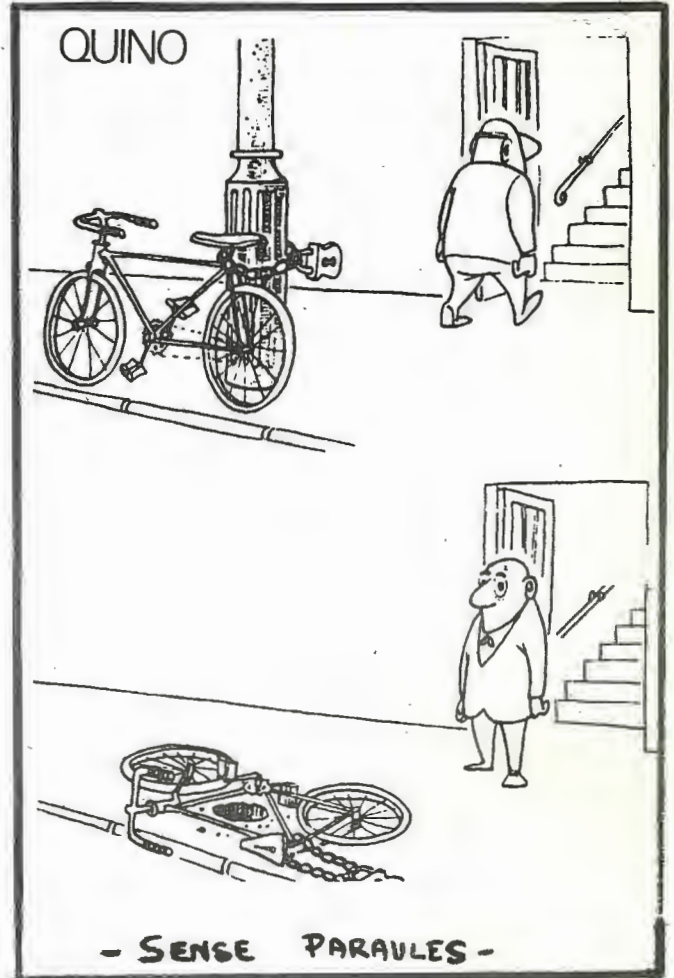
Sopa de lletres

C	M	J	A	K	I	L	G	A	T	U	R	G	H	A	J	K
C	O	B	E	S	U	T	I	L	A	S	J	A	E	H	A	L
E	H	R	I	J	S	U	L	O	N	S	E	R	N	S	O	P
S	T	E	O	S	A	N	I	A	S	J	A	R	R	I	L	E
L	V	M	A	H	R	T	S	P	I	S	O	I	X	S	E	Y
L	V	O	P	E	I	S	L	G	A	I	J	G	M	O	S	S
A	E	I	J	S	P	N	A	I	R	O	S	A	L	E	D	A
V	I	D	A	L	Y	Z	E	O	I	S	E	L	I	M	O	L
A	J	E	I	A	C	A	E	S	O	M	S	B	L	E	S	A
M	A	L	C	M	I	P	B	A	H	I	A	D	K	O	E	I
A	V	M	B	G	E	N	I	S	L	F	R	M	I	L	H	T
L	U	I	M	P	C	J	E	Y	O	G	G	E	K	J	E	A
O	S	O	A	M	E	L	D	Z	X	M	E	O	B	Y	C	B
S	P	R	E	N	O	F	P	U	G	V	T	Z	N	I	H	S
U	O	I	Z	O	S	S	R	M	V	T	Y	A	C	E	J	A
M	A	G	R	E	T	U	H	X	C	I	D	B	O	L		
H	L	E	D	D	K	X	I	D	J	S	E	C	O	L	C	U
I	K	R	O	L	K	E	C	J	I	E	R	O	T	N	E	J
J	O	Q	Y	U	M	O	L	I	D	E	B	A	I	X	I	U
B	J	E	X	E	L	I	B	M	E	D	O	T	A	B	P	
K	I	I	E	O	C	A	B	I	C	A	P	H	E	B	I	A
C	H	J	X	A	I	O	N	B	R	O	E	I	P	E	J	N
O	G	M	S	E	S	C	A	R	L	I	J	B	P	Q	R	E
L	F	N	R	C	G	P	A	R	B	A	E	H	O	I	R	
S	E	O	H	A	L	P	S	T	U	S	E	L	E	G	R	A

EL FART DE RIURE

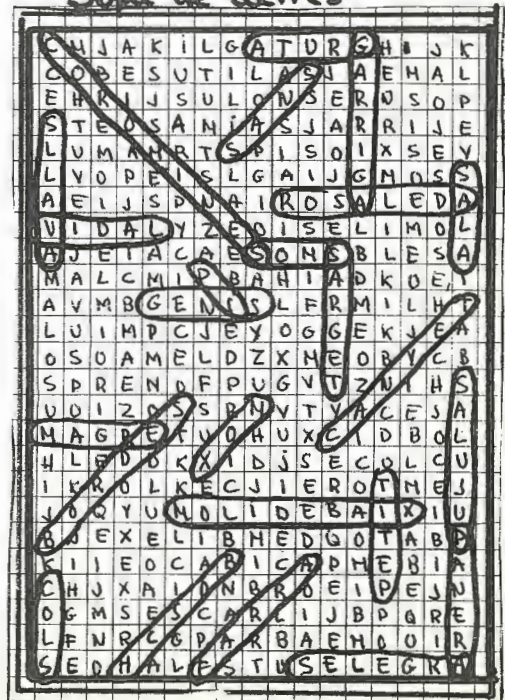

Soluciones als PASSATEMPS

Joc de les diferències

Sopa de lletres

JEROGLIFIC

De Siurana
(De si-urà-na)

fotografia OLIVA

**bateigs comunions revelats carnets
reproduccions catàlegs**

Especialitat en reportatges de noces i foto infantil

Venda i assessorament de material fote-cine

**carrer Sant Llàtzer, 13 - Telèfon 50 96 96
(Plaça Triangular)**

**FIGUERES
(Girona)**

electrotècnica —————★

★————— estels

Ricard Arnall i Jaume Parrot

**reparació i instal.lació de tv.
ràdio, antenes i sonorització**

**c/. Abat Rigau, n.º 18
Telèfon 50 81 96**

VILABERTRAN

CAIXA RURAL

PROVINCIAL DE GIRONA

Caixa Qualificada número 37 C

Membre del Consorci Nacional de Caixes Rurals

Entitat col.laboradora del
BANC DE CRÈDIT AGRÍCOLA

Seu social: GIRONA

Oficines a: Banyoles, Cassà de la Selva, la Bisbal, Olot, Santa Coloma de Farnes, Torroella de Montgrí, Camprodon, Ribes de Fresser, Sant Joan de les Abadesses, Sant Pere Pescador, L'Armentera, Amer, Blanes...

a FIGUERES, Plaça Comerç, 5